

PRÍLOHA I

Operačný program

Časť A

1. Názov operačného programu, členský štát

OPERAČNÝ PROGRAM
RYBNÉ HOSPODÁRSTVO SR
2007 – 2013

Spolufinancovaný z Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo (EFF)

Slovenská republika

schválený vládou SR uznesením č. 225/2007 dňa 7. marca 2007

OBSAH

1. NÁZOV OPERAČNÉHO PROGRAMU, ČLENSKÝ ŠTÁT	1
2. GEOGRAFICKÁ OPRAVNENOSŤ	3
3. ANALÝZA.....	4
A) VŠEOBECNÝ OPIS SEKTORA RYBNÉHO HOSPODÁRSTVA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE	4
B) ROZHODUJÚCE FAKTORY A ROZVOJOVÉ TENDENCIE RYBNÉHO HOSPODÁRSTVA. SWOT ANALÝZA SEKTORA	6
C) OPIS	10
D) NAJDÔLEŽITEJŠIE VÝSLEDKY ANALÝZY	13
4. STRATÉGIA NA ÚROVNI OPERAČNÉHO PROGRAMU.....	14
5. EX ANTE HODNOTENIE	18
6. PRIORITNÉ OSI OP RH.....	21
A) SÚLAD A ODÔVODNENIE VYBRANÝCH PRIORITNÝCH OSÍ.....	21
B) OPIS KAŽDEJ PRIORITNEJ OSI	26
C) OSOBITNÉ INFORMÁCIE POŽADOVANÉ V SÚVISLOSTI S PRIORITNÝMI OSAMI A OPATRENAMI.....	36
7. FINANČNÉ USTANOVENIA	37
8. IMPLEMENTAČNÉ USTANOVENIA.....	39
A) URČENIE SUBJEKTOV STANOVENÝCH V ČLÁNKU 58 NARIADENIA (ES) Č. 1198/2006 ZO STRANY ČLENSKÉHO ŠTÁTU	39
B) ORGÁN ZODPOVEDNÝ ZA PRIJÍMANIE PLATIEB OD KOMISIE A ORGÁN ZODPOVEDNÝ ZA VYPLÁCANIE PLATIEB PRIJÍMATELOM.....	41
C) OPIS POSTUPOV MOBILIZÁCIE A OBEHU PEŇAŽNÝCH TOKOV S CIEĽOM ZABEZPEČIŤ ICH TRANSPARENŤNOSŤ.....	43
D) OPIS SYSTÉMU MONITOROVANIA A HODNOTENIA, ZLOŽENIE MONITOROVACIEHO VÝBORU	44
E) OPATRENIA DOHODNUTÉ MEDZI EK A SR PRE ELEKTRONICKÚ VÝMENU DÁT POTREBNÝCH PRE SPLNENIE RIADIACÍCH, MONITOROVACÍCH A HODNOTIACÍCH POŽIADAVIEK.....	47
F) URČENIE PARTNEROV PODĽA ČLÁNKU 8 NARIADENIA O EFF A VÝSLEDKY ICH SPOLUPRÁCE, ZOZNAM KONZULTOVANÝCH PARTNEROV A ZHRNUTIE VÝSLEDKOV KONZULTÁCIÍ.....	48
G) PRVKY ZAMERANÉ NA ZABEZPEČENIE INFORMOVANOSTI A PUBLICITY OP RH V SÚLADE S ČLÁNKOM 28 NARIADENIA KOMISIE (ES) Č. 498/2007.....	50
ZOZNAM SKRATIEK.....	51
INÉ SÚVISIACE DOKUMENTY	52

2. GEOGRAFICKÁ OPRÁVNENOSŤ

Operačný program Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013 (ďalej len „OP RH“) sa **na území Slovenskej republiky** vzťahuje na oblasti cieľa Konvergencia a na oblasti mimo cieľa Konvergencia.

Nariadenie Rady (ES) č. 1198/2006 z 27. júla 2006 o Európskom fonde pre rybné hospodárstvo (EFF), ktoré tvorí základný právny rámec tohto dokumentu, vymedzuje

- v článku 3 odseku n):

„**cieľ Konvergencia**“: cieľ akcie pre najmenej rozvinuté členské štáty a regióny podľa nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja (ERDF), Európskom sociálnom fonde (ESF) a Kohéznom fonde (KF) a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999,

- a v odseku o) toho istého článku:

„**oblasť mimo cieľa Konvergencia**“: cieľ, ktorý sa vzťahuje na členské štáty a regióny, ktoré nie sú oprávnené v rámci cieľa Konvergencia, ako je vymedzený v písmene n).

(1) V podmienkach SR sa cieľ Konvergencia vzťahuje na oblasti úrovne NUTS 3, ktorých HDP na obyvateľa meraný paritou kúpnej sily a vypočítaný na základe údajov Spoločenstva za obdobie rokov 2000 – 2002 je menej ako 75 % v EÚ 25 za rovnaké referenčné obdobie.

Oblasťami cieľa Konvergencia sú:

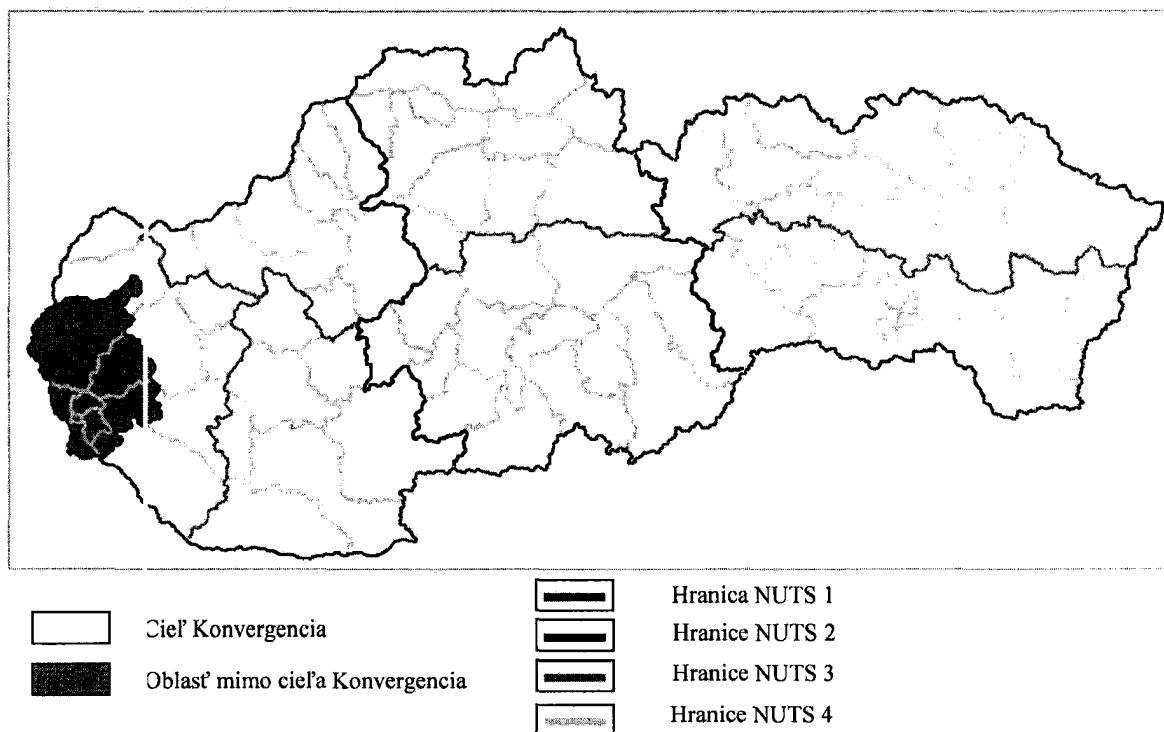
Západné Slovensko: Trnavský kraj (TT), Nitriansky kraj (NR), Trenčiansky kraj (TN)

Stredné Slovensko: Banskobystrický kraj (BB), Žilinský kraj (ZA)

Východné Slovensko: Košický kraj (KE), Prešovský kraj (PO).

(2) Oblasťami mimo cieľa Konvergencia zahŕňajú územie Bratislavského kraja (BA).

Mapa 1 C oblasti cieľa Konvergencia a oblasti mimo cieľa Konvergencia

3. ANALÝZA

a) Všeobecný opis sektora rybného hospodárstva v Slovenskej republike

- (1) Analýza vnútroštátnych a miestnych podmienok. Rybné hospodárstvo v Slovenskej republike v zmysle ustanovení nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006 o EFF tvorí akvakultúra a spracovanie rýb. Slovensko ako vnútrozemská krajina nevykonáva morský rybolov, neregistruje žiadnu flotilu rybárskych plavidiel a nedisponuje vhodnými plochami na priemyslový vnútrozemský rybolov, ale existuje tu dlhodobá tradícia rekreačného rybolovu. Prírodné podmienky sú vhodné na vykonávanie chovu rýb takmer vo všetkých regiónoch Slovenskej republiky v nížinných oblastiach, kde sa sústreďuje dostatok vody, na takmer všetkých typoch pôd a v takmer všetkých klimatických pomeroch, čo dokazuje aj rozptýlenie rybníkov a rybochovných zariadení znázornené na mapách, ktoré sú prílohou Národného strategického plánu rybného hospodárstva 2007 – 2013. Zásobenie vodou je rovnomerné na celom území SR, riečna sieť je pomerne hustá (1,02 km/km²) a okrem prirodzených vodných tokov sa tu nachádza aj veľký počet umelých kanálov. Plocha rybníkov dosahuje 2 000 ha, nie všetky sa však využívajú na rybochovné účely.
- (2) Analýza regiónov cieľa Konvergencia a oblastí mimo tohto cieľa. Na území cieľa Konvergencia sa nachádza väčšina rybníkov a rybochovných zariadení v krajine a dosahujú aj väčšinovú produkciu. V oblastiach mimo cieľa Konvergencia sa nachádza 8 chovateľských a 2 spracovateľské subjekty. Postavenie sektora rybného hospodárstva v rámci národného hospodárstva SR sa dá vyjadriť prostredníctvom HDP, na ktorom sa podieľa 0,002 %. Napriek relatívne nízkemu podielu v národnom hospodárstve má rybné hospodárstvo nesporný význam z hľadiska ochrany a tvorby životného prostredia, zachovávanía pôvodného genofondu rýb a spoločensky prospešných mimoprodukčných prínosov objektov používaných na chov rýb – krajnotvorba, protipovodňová ochrana, retencia vody v krajine a rozvoj vidieka. Zamestnanosť v sektore má zanedbateľný podiel na celkovom počte zamestnancov SR (0,00075 %) a je viac-menej rovnomerne rozptýlená, nedá sa lokalizovať žiadna oblasť, kde by rybné hospodárstvo zohrávalo významnú úlohu.
- (3) Najdôležitejšie poučenie z predchádzajúcich období. Operačný program Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013 nadväzuje na predvstupový program SAPARD a na Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka 2004 – 2006. V programe SAPARD bolo spracovanie rýb podporované v rámci opatrenia Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych a rybích výrobkov, kde bolo na spracovanie rýb zameraných 11 zo 195 schválených projektov. V SOP P-RV bola podpora v opatrení Rybné hospodárstvo nasmerovaná do dvoch podopatrení: Spracovanie rýb a propagácia rybích výrobkov a Akvakultúra. Pri úplnom kontrahovaní alokovaných prostriedkov, pokračujúcom trende čerpania a podľa záverov doterajších správ o implementácii SOP P-RV 2004 – 2006 možno predpokladať, že pri implementácii opatrení spolufinancovaných z FIFG sa nevyskytnú žiadne významnejšie problémy a nehrozí riziko prepadnutia prostriedkov. Najviac prostriedkov bolo využívaných na rekonštrukciu technicko-technologického vybavenia fariem a spracovateľských podnikov

a aj na výstavbu nových chovných zariadení. Z počtu prijatých projektov a čerpania je zrejmé, že podpora je veľmi žiaduca a podnikatelia majú záujem naďalej rozvíjať svoje aktivity. Poznatky získané pri implementácii FIFG: Spracovatelia boli pružnejší v predkladaní žiadostí ako chovatelia, z toho vyplýva, že v budúcnosti sa treba zamerať na zvýšenie informovanosti chovateľov ako skupiny potenciálnych prijímateľov podpory. Pre chovateľov bol celý proces príliš komplikovaný a často neadekvátny vo vzťahu k výške príspevku na projekty. V tejto súvislosti sa MP SR spolu so sprostredkovateľským orgánom zaoberá zjednodušením administratívnej náročnosti a metodických postupov pri implementácii budúcich programov, čo bolo zahrnuté aj v odporúčaní ex ante hodnotenia. Tiež sa ukázalo, že správne načasovanie výziev a zohľadnenie sezónnosti v chove rýb prispeje k prejavu vyššieho záujmu o čerpanie prostriedkov z fondu. Z ex ante hodnotenia vyplýva tiež, že je potrebné prispôbiť kritéria pre hodnotenie a výber projektov v súlade so špecifickými problémami regiónov a s ohľadom na sociálno-ekonomické postavenie väčšiny podnikov/žiadateľov.

(4) Kontextové ukazovatele a štatistické údaje zozbierané z rôznych zdrojov štatistických údajov. Ukazovatele použité v NSP (strategické ukazovatele) sú nasledovné:

- predpokladaný vývoj pridanej hodnoty na zamestnanca v akvakultúre;
- vývoj domácej produkcie akvakultúry v tonách a v Sk celkovo a jednotlivo za hlavné druhy;
- predpokladaný vývoj spracovanej produkcie v tonách a v Sk;
- predpokladaný vývoj pridanej hodnoty na zamestnanca v spracovaní;
- zmena spotreby rýb obyvateľstva;
- zmena objemu predaných rýb.

Dostupné údaje k týmto ukazovateľom je možné nájsť v prílohách NSP RH v tabuľke č. 3 a 4.

Skladba týchto ukazovateľov odráža aj výber kontextových ukazovateľov, ktoré kvantitatívne popisujú situáciu v sektore a jeho potreby a sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 1 Kontextové ukazovatele OP RH

Kontextový ukazovateľ	Východisková hodnota r. 2006
Produkcia akvakultúry (v t)	1 600
Produkcia v spracovaní produktov rybolovu a akvakultúry (v t)	8 130
Hrubá pridaná hodnota v akvakultúre (v mil. EUR)	1,7
Hrubá pridaná hodnota v spracovaní produktov rybolovu a akvakultúry (v mil. EUR)	12
Počet zamestnancov v akvakultúre	230
Počet zamestnancov v spracovaní produktov rybolovu a akvakultúry	833
Produktivita práce z hrubej pridanej hodnoty v akvakultúre (v EUR)	7 350
Produktivita práce z hrubej pridanej hodnoty v spracovaní rýb (v EUR)	14 600

Zdroj: Ex ante hodnotenie OP RH (záverečná správa)

Počet pracovníkov v akvakultúre, ako aj v spracovaní, je udaný v AWU (annual work units), a vyjadruje počet osôb pracujúcich na plný úväzok v danom podniku počas celého posudzovaného referenčného roku.

Medzi tieto ukazovatele sú zahrnuté ukazovatele na meranie zamestnanosti a ekonomického rozvoja sektora rybného hospodárstva, pre ktoré neexistujú dostatočné oficiálne štatistiky. Pri kvantifikácii východiskových hodnôt sa vychádzalo z existujúcich štatistických údajov, ako aj z údajov zozbieraných z podporených projektov v rámci SOP P-RV. Dôvodom výberu východiskových ukazovateľov zamestnanosť a hrubá pridaná hodnota v sektore je, že oba ukazovatele sú komponentmi produktivity práce a ich kvantifikácia by poskytovala hlbšie porozumenie trendov v oblasti produktivity práce.

Kontextové ukazovatele budú kvantifikované raz za rok a zdroj údajov bude ŠÚ SR.

Podľa štatistiky z roku 2004 je na Slovensku na akvakultúru využívaných 481 rybníkov s výmerou približne 1 600 ha. Na chov nížinných druhov rýb slúži aj 59 malých vodných nádrží o výmere približne 500 ha. Priemerná ročná produkcia v rybníkárstve dosahuje približne 800 ton rýb. Podobne je to aj u lososovitých rýb, ktorých produkcia v špeciálnych rybochovných zariadeniach o veľkosti asi 153 772 m² a s objemom 14 582 m³ dosahuje približne 800 ton. Väčšinu zo 70 v súčasnosti registrovaných subjektov zaoberajúcich sa chovom rýb v SR je možné zaradiť medzi mikropodniky, často rodinné s malou produkciou lokálneho významu. V 9 spracovniach rýb sa ročne spracováva približne 630 ton sladkovodných a 7 500 ton morských rýb. Ide väčšinou o stredné podniky, a sú rovnomerne rozmiestnené po celom území SR.

b) Rozhodujúce faktory a rozvojové tendencie rybného hospodárstva. SWOT analýza sektora

Slovenská republika je v chove rýb charakteristická existenciou malých produkčných jednotiek a vysokou závislosťou od sezónnosti dopytu a od toho sa odvíjajúcich slabých investičných možností sektora, ako aj úzkym zameraním v produkcii trhových rýb predovšetkým na pstruha a kapra. Cestou pre ďalší rozvoj sektora je jednoznačne zameranie sa na zlepšenie technického stavu rybochovných zariadení, na lepšie uplatnenie subjektov na lokálnom trhu, pôsobenie na zmenu spotrebiteľských návykov obyvateľstva a dosiahnutie zvýšenia záujmu o spracované produkty pochádzajúce zo sladkovodného rybárstva. Len ťažko možno predpokladať prudký nárast dopytu po sladkovodných rybách, cestou pre chovateľov je preto evidentne zefektívnenie produkcie a zameranie sa na kvalitu produkcie. V produkcii kapra sa dá naďalej očakávať pretrvávajúci pretlak dovážanej ryby, preto je potrebná orientácia na získavanie lokálneho trhu.

Existujúcu možnosť obmedzovania chovateľských aktivít v dôsledku vyhlásenia chránených vtáčích území v rámci sústavy Natura 2000 chovatelia neprijali a v súčasnosti nemajú záujem o jednorazové kompenzácie za obmedzovanie svojej činnosti a útlm produkcie ponúkané zo zdrojov EFF, naopak, prostriedky by radi použili na rozvoj svojich podnikateľských aktivít.

Najvýznamnejšou aktivitou spracovateľských podnikov je spracovanie dovezených morských produktov rybolovu a akvakultúry. Zo sladkovodnej produkcie chovateľov sa spracúva najmä pstruh. Spracovaná sladkovodná produkcia sa realizuje na trhu minimálne. Pre konzumenta sú cenovo výhodnejšie morské produkty, hlavne z treskovitých rýb. Cena sladkovodných rýb pretrváva na vysokej úrovni aj kvôli absencii štátnej podpory a zlému technickému stavu zariadení používaných vo výrobe (napr. neefektívne využitie rybníkov kvôli vysokému stupňu zazemnenia).

Spotreba rýb na Slovensku dlhodobo stagnuje na úrovni približne 4,3 kg/osobu/rok, z čoho len necelý kilogram pripadá na sladkovodné ryby. Väčšia časť našej spotreby sladkovodných rýb (asi 60 %) sa pokrýva dovozom. Sladkovodná produkcia chovateľov rýb sa realizuje na trhu predovšetkým v živom stave (asi 80 %) najmä na konci kalendárneho roka v súvislosti so sezónnym výlovom rybníkov. V tomto kontexte tu existuje priestor na zlepšenie pomocou lepšej propagácie a investícií do zefektívnenia výroby.

Programová analýza silných, slabých stránok, ohrození a príležitostí (SWOT analýza) je prvým krokom pri definovaní stratégie programu a jej správne spracovanie odhaľuje potreby, ktoré by mal OP RH riešiť. V texte nasledujúcom za tabuľkou SWOT analýzy je rozpracovaný každý bod vykonanej analýzy OP RH.

Tab. 2 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uzavreté chovy rýb ▪ Používanie chovateľského materiálu (násad) z osvedčených chovov ▪ Územie Slovenska dlhodobo prosté nákaz ▪ Multifunkčné využitie rybochovných zariadení ▪ Dostatok spracovateľských kapacít spĺňajúcich súčasné normy EÚ ▪ Kvalita produktov 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stagnujúci produkčný systém fariem v dôsledku zhoršujúcej sa infraštruktúry a technologického vybavenia, zvyšujúceho sa zanášania vodných plôch slúžiacich na chov rýb ▪ Absencia IS (hardvér, softvér) potrebných na zootecnickú evidenciu ▪ Nedostatok finančných zdrojov ▪ Nízka účasť na celoživotnom vzdelávaní ▪ Slabá propagácia produktov akvakultúry ▪ Úzky sortiment výrobkov
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Posilnenie genofondu ▪ Možnosť realizácie malopredaja priamo na farme v živom a/alebo upravenom stave ▪ Vstup na nové trhy ▪ Zdravá potravina 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozšírenie a zvyšovanie škôd spôsobených chránenými rybožravými predátormi ▪ Nedostatočná podpora vedy a výskumu, absencia systematického monitoringu ichtyofauny a vyhodnocovanie jej stavu ▪ Hrozba spoplatnenia odberu vody pre chovateľov ▪ Chýbajúca štátna pomoc v sektore ▪ Zavlečenie nových ochorení ▪ Nízka konzumácia rýb ▪ Cenová konkurencia dovážaných produktov akvakultúry

Silné stránky:

Uzavreté chovy rýb

Väčšina významných chovov používa uzavretý spôsob chovu rýb, ktorý zabezpečuje beznákazovú situáciu v chove, umožňuje chovateľovi dobrý prehľad o zdravotnom stave chovného materiálu a rybám dobrú adaptáciu na lokálne prostredie.

Používanie chovateľského materiálu (násad) z osvedčených chovov

Právne normy ustanovujú na chov používanie len násad z osvedčených chovov so známym pôvodom generáčného materiálu a so zabezpečenou veterinárnou starostlivosťou. To zabezpečuje určitý kvalitatívny štandard v chovoch a vydávaním osvedčení zároveň ministerstvo získava potrebné údaje o stave a produkcii v akvakultúre, a o rozmiestnení chovov.

Územie Slovenska dlhodobo prosté nákaz

Na území Slovenska sa dlhodobo nevyskytli žiadne infekčné ochorenia. Systém veterinárnej kontroly je dobre prepracovaný (kontroly rýb, krmiva, vody, výskytu bežných ochorení a používania medikovaných krmív).

Vysoký stupeň beznákazovosti v chovoch rýb v SR podporujú aj výsledky analýz odobraných tkanív orgánov rýb (na výskyt VHS, SVC, IHN), ktoré vykonala ŠVPS SR v rokoch 2004 – 2006. V porovnaní s okolitými krajinami sú hodnoty zisteného rozsahu infekcie extrémne nízke a majú klesajúcu tendenciu (pozri správa o ex ante hodnotení OP RH, kap. 2.2).

Multifunkčné využitie rybochovných zariadení

Rybničné plochy môžu slúžiť okrem produkcie rýb aj na mimoprodukčné funkcie vykonávané vo verejnom záujme (na akumuláciu vôd v krajine, usadzovanie erózných splachov, protipovodňovú ochranu), majú pozitívny vplyv na mikroklimu a krajínovtvorbu.

Dostatok spracovateľských kapacít spĺňajúcich súčasné normy EÚ

Väčšina spracovateľských subjektov využila predvstupovú pomoc, aj pomoc v programovom období 2004 – 2006 na realizáciu svojich investícií s cieľom splnenia príslušných noriem EÚ (napr. hygienické normy). Kapacita týchto zariadení v súčasnosti prevyšuje existujúcu potrebu na domácom trhu aj výšku realizovaného exportu.

Kvalita produktov

Chovy, ktoré umiestňujú produkciu na trhu, musia v záujme udržania stabilnej kvality produktov dodržiavať správnu výrobnú prax. Dodržiavanie HACCP je pravidelne monitorované, v chovoch sa kontrolujú stanovené parametre všetkých vstupov do výrobného procesu (voda, vzduch), robia sa aj pravidelné kontroly krmív a rýb, rovnako aj rýb, ktoré opúšťajú farmu. Štátna veterinárna a potravinová správa SR kontroluje hygienické podmienky na farmách, aj v potravinárskych prevádzkarniach a zároveň schvaľuje potravinárske prevádzkarne.

Slabé stránky:

Stagnujúci produkčný systém fariem v dôsledku zhoršujúcej sa infraštruktúry a technologického vybavenia, zvyšujúceho sa zanášania vodných plôch slúžiacich na chov rýb

V dôsledku absencie finančnej pomoci v sektore nebolo možné realizovať investície do zlepšenia a modernizácie infraštruktúry a technológií, ako aj do odbahnenia rybníkov a ostatných vodných plôch slúžiacich na chov rýb. Vysoké percento zanášania sedimentmi výrazne znižuje ich produkčnú schopnosť.

Absencia IS (hardvér, softvér) potrebných na zootecnickú evidenciu

Súčasná zootecnická evidencia je nevyhovujúca v dôsledku nejednotnosti spôsobu jej vedenia. Nie všetky údaje sú dostupné, evidencia je vedená v písomnej forme, chýba prepojenie na ministerstvo a prístup chovateľov k najnovším informáciám a trendom v sektore.

Nedostatok finančných zdrojov

Zlý technický stav subjektov má za následok výrobu s vysokými nákladmi, čo vedie k tvorbe nízkeho zisku. Toto neumožňuje financovať investície z vlastných zdrojov a samotné subjekty majú problém aj pri získavaní cudzích zdrojov, ako sú úvery a pod.

Nízka účasť na celoživotnom vzdelávaní

Segment celoživotného vzdelávania je na Slovensku slabo rozvinutý, čo má za následok zaostávanie praxe za vývojom a stratu konkurencieschopnosti.

Slabá propagácia produktov rybolovu a akvakultúry

Nedostatočná propagácia produktov negatívne pôsobí na celý sektor rybného hospodárstva. Chýba stimulácia zákazníkov k nákupu, je podcenená možnosť tvorby dopytu, ako aj tvorby nových potrieb. Celkové cieľavedomé komunikačné pôsobenie na potenciálnych odberateľov so zameraním na sprostredkovanie informácií, vyvolanie určitej predstavy, predstavenie pozitívneho imidžu sektora a jeho produktov je veľmi slabé.

Úzky sortiment výrobkov

Slabá sortimentná politika subjektov v rámci celého výrobného programu len potvrdzuje, že sektor sa pomaly a nepružne prispôsobuje potrebám a preferenciám spotrebiteľov.

Príležitosti:

Posilnenie genofondu

Riadeným dovozom generačných rýb je možné dosiahnuť posilnenie domáceho genofondu bez ohrozenia súčasného beznákazového stavu.

Možnosť realizácie malopredaja priamo na farme v živom a/alebo upravenom stave

Realizácia malopredaja priamo na farme by subjektom priniesla niekoľko príležitostí a výhod, predovšetkým priamy kontakt výrobcu so zákazníkom, skrátenie času potrebného na prepravu a nižšie náklady. Chovatelia by mohli realizovať svoju produkciu jednak v živom stave, ale aj v upravenom, keďže súčasné preferencie spotrebiteľov smerujú práve k produktom s vyššou pridanou hodnotou.

Vstup na nové trhy

Vstup na nové trhy je veľkou výzvou pre slovenské subjekty. Otvára sa príležitosť na riešenie využitia existujúcich nadbytočných spracovateľských kapacít. Nové trhy predstavujú príležitosť aj pre slovenských chovateľov s kvalitnou produkciou, prostredníctvom ktorej sa môžu na trhu postupne etablovať a posilňovať svoju pozíciu.

Zdravá potravina

Vhodný pomer esenciálnych aminokyselín v bielkovinách, obsah vitamínov (najmä skupiny D a A), mikroprvkov (fosfor, selén a zinok) a nenasýtených mastných kyselín v ich tuku robia z rybieho mäsa zdravšiu a ľahšie stráviteľnú alternatívu vo výžive ľudí. Malo by byť preto zaradené častejšie do jedálneho lístka v prevencii srdcovo-cievnych ochorení, obezity a ďalších civilizačných chorôb.

Ohrozenia:

Rozšírenie a zvyšovanie škôd spôsobených chránenými rybožravými predátormi

Spolu s narastajúcim výskytom predátorov úmerne rastú škody spôsobené chovateľom. Rybochovné zariadenia nie sú proti týmto predátorom dostatočne zabezpečené.

Nedostatočná podpora vedy a výskumu, absencia systematického monitoringu ichtyofauny a vyhodnocovanie jej stavu

Nedostatočná národná podpora vedy a výskumu vedie k stagnácii odvetvia, neumožňuje vývoj a zavádzanie nových technológií, ktoré by zabezpečili cenovo výhodné a zdrojovo účinné spôsoby výroby.

Absencia systematického monitoringu ichtyofauny spôsobuje nedostatočné sledovanie druhového zloženia rýb vo vodách a môže viesť k možnému riziku šírenia nežiaducich nepôvodných druhov.

Hrozba spoplatnenia odberu vody pre chovateľov

Spoplatnenie odberu vôd by znamenalo ďalšie zvýšenie nákladov na chov, ktorý sa už aj tak pohybuje na hranici rentability. Okrem zníženia zdrojov využiteľných na ďalšie investovanie a rozvíjanie výroby môže v niektorých prípadoch hroziť ukončenie chovu, vypustenie rybníka a prechod na inú formu hospodárenia.

Chýbajúca štátna pomoc v sektore

Štátna pomoc sa vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov v sektore neposkytuje už od vstupu SR do EÚ. Chovatelia môžu využívať na spolufinancovanie svojich investičných projektov najmä fondy EÚ.

Zavlečenie nových ochorení

V súčasnosti sa objavujú nové cudzokrajné choroby, ktoré sa predtým na území SR nevyškytovali, rýchlo sa šíria a môžu vážne ohroziť sektor akvakultúry. Aj napriek dobre vyvinutým

kontrolným mechanizmom môže byť tomu ťažké zabrániť (napr. koi herpesvirus) a bude potrebné zamerať sa aj na osvetu a informovanie chovateľov o možnostiach predchádzania zavlečeniam nových vírusových, bakteriálnych a parazitických ochorení.

Nízka konzumácia rýb

Aj napriek priaznivému dietetickému účinku rybieho mäsa na zdravie človeka sa mu vo výžive nevenuje náležitá pozornosť. Veľkým hendikepom je zaiste aj nedostatočná propagácia jeho pozitívnych vplyvov zo strany rezortu zdravotníctva, alebo aj pôdohospodárstva, slabá tradícia v konzumácii rýb u obyvateľov vnútrozemských krajín a najmä horšia cenová dostupnosť rýb a rybných produktov, čo môže byť hlavnou príčinou inklinácie obyvateľstva k dostupnejším druhom mäsa/potravin.

Cenová konkurencia dovážaných produktov akvakultúry

Pre domácich producentov predstavuje lacný import produktov akvakultúry vážne ohrozenie, keďže nedokážu čeliť takej konkurencii. Je to spôsobené tým, že lepší technický stav zariadení a pomoc zo strany štátu umožňujú producentom z hlavných krajín dovozu realizovať svoju výrobu pri nižších nákladoch, a tým sa im otvára priestor pre cenovú konkurenciu, ktorú využívajú na cieľových trhoch.

SWOT analýza OP RH vychádza zo SWOT analýzy v NSP RH, ale nerieši záležitosti, na ktoré sa podpora z OP RH nebude zameriavať, a budú podporené z národných zdrojov, resp. z iných verejných zdrojov. OP RH nebude jediným prostriedkom na dosiahnutie cieľov stanovených v NSP RH, a preto neboli niektoré body (ako napríklad ochrana a rozvoj vodných živočíchov, zapájanie farmárskych subjektov do cestovného ruchu a činností voľného času na úrovni regiónu, nedoriešené vlastnícke vzťahy pozemkov pod vodnými plochami slúžiacimi na chov rýb, zachovanie dobrej beznákazovej situácie v krajine, slabé prepojenie vedy a praxe) do analýzy OP RH prenesené. Rozhodujúcim faktorom pre ich nezaradenie je najmä obmedzený príspevok z EFF na program.

c) Opis

(1) Stav životného prostredia. Prítomnosť vodných plôch ovplyvňuje ráz krajiny, vodné pomery, štruktúru fauny a flóry v ich blízkosti. Kvalita a množstvo vody, obsah kyslíka vo vode, úroveň antropogénnych činností majú podiel na kvalite a množstve produkcie chovu rýb, a sú prvoradou podmienkou prítomnosti akejkoľvek ichtyofauny. Ryby a vodné živočíchy plnia bioindikačnú funkciu vo vodných ekosystémoch. Súčasný chov rýb svojím extenzívnym charakterom nevykazuje negatívne interferencie so životným prostredím, napriek tomu pri zohľadnení súčasných trendov, klimatických zmien a modernizácie fariem na chov rýb je pre trvalo udržateľný rozvoj potrebné rozvíjať metódy šetrné k životnému prostrediu a zvyšujúce starostlivosť o obsádku, hľadať spôsoby opätovného využívania vody, ekologického odstraňovania odpadov a sedimentov, zabezpečenia ochrany pred šíriacimi sa rybožravými predátormi, odstraňovania migračných bariér a ochrany lokálneho biotopu. Čo sa týka vplyvov klimatických zmien na akvakultúru, zmeny cítiť predovšetkým vo výkyvoch počasia, tieto výkyvy môžu mať v určitých prípadoch vplyv predovšetkým na pstruhárstvo, ktoré počas dlhodobých vysokých teplôt trpí nedostatkom vody, prípadne splavovaním nečistôt a chemikálií počas povodní. Rybníkarstvo má naopak pozitívny vplyv a napomáha svojimi mimoprodukčnými funkciami dopady zmiernovať (napr. retencia vody v krajine, usadzovanie sedimentov).

Podľa schváleného národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území budú územia spadajúce pod sústavu Natura 2000 zaberat' približne 25 % výmery štátu. V nich sa nachádza takmer 1 500 ha rybníkov a rybochovných zariadení, ktoré sú využívané sektorom rybného hospodárstva. Subjekty zaoberajúce sa akvakultúrou musia obhospodarovať tieto

územia spôsobmi, ktoré sú v súlade s požiadavkami ochrany aj v chránených územiach sústavy Natura 2000 a chránených vtáčích územiach. Podporou účasti na programoch revitalizácie riečnych ekosystémov, náhradou škôd v akvakultúre zo zákona o ochrane prírody a krajiny a podporou využívania povrchovej a podzemnej vody môže štát podporiť trvalú udržateľnosť sektora rybného hospodárstva z iných zdrojov ako EFF.

Výsledky SEA

V prvej polovici roku 2007 prebehlo hodnotenie OP RH z hľadiska vplyvu na životné prostredie (vykonané Českou zemědělskou univerzitou v Praze, Laboratorium ekologie krajiny) podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ktorý transponuje smernicu EP a Rady č. 2001/42/ES. Netechnické zhrnutie informácií poskytnutých na základe prílohy 1 sa nachádza v kapitole IX. Správy o hodnotení strategického dokumentu OP RH 2007-2013 (ďalej len „správa“) a obsahuje všetky povinné súčasti (popis dokumentu, obsah, ciele, prioritné osi a opatrenia, hlavné závery a navrhnuté opatrenia na prevenciu, zmierňovanie a kompenzáciu pravdepodobných vplyvov implementácie strategického dokumentu na životné prostredie a opatrenia na monitorovanie v súlade s článkom 10.

Konzultácie podľa článku 6 smernice 2001/42/ES sa uskutočnili v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. a verejnosti boli na internetových portáloch MP SR a MŽP SR sprístupnené nasledujúce dokumenty v uvedených časových úsekoch a poskytnuté zodpovedajúce lehoty na pripomienkovanie:

1. oznámenie o strategickom dokumente dňa 23.2.2007,
2. návrh Operačného programu Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013 dňa 14.3.2007,
3. rozsah hodnotenia strategického dokumentu dňa 21.3.2007,
4. Správa o hodnotení strategického dokumentu OP RH dňa 27.4.2007,
5. informácia o vypracovaní a verejnom prerokovaní správy s výzvou na predkladanie pripomienok k správe a strategickému dokumentu dňa 4.5.2007 (publikovaná aj v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom (denník Pravda 10.5.2007).

Verejné prerokovanie správy a strategického dokumentu sa konalo na MP SR dňa 17.5.2007 za účasti zástupcov MP SR, MŽP SR, spracovateľa správy, zainteresovaných environmentálnych inštitúcií a verejnosti.

V zákonom stanovených termínoch neboli k uvedeným dokumentom, k návrhu programu, ani k správe doručené žiadne stanoviská širokej verejnosti ani environmentálnych organizácií. Správa uvádza, že vzhľadom na priebežný proces posudzovania vplyvov koncepcie na životné prostredie došlo už v predošlých etapách spracovania OP RH k eliminácii väčšiny environmentálne rizikových návrhov na úrovni priorít a cieľov.

Podľa kapitoly V. správy Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu a minimalizáciu a kompenzáciu pravdepodobných vplyvov na životné prostredie a zdravie je s prihliadnutím na charakter OP RH a jeho orientáciu na rozvoj rybného hospodárstva a na skvalitnenie životného prostredia systém týchto opatrení orientovaný na zabezpečenie optimalizácie realizácie jednotlivých aktivít vo vzťahu k cieľom trvalo udržateľného rozvoja. Je potrebné najmä:

- Zabezpečiť dôslednú realizáciu posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni jednotlivých činností/projektov v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. tak, aby bola zaistená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie (aj vo vzťahu k chráneným územiám

sústavy Natura 2000), výberu environmentálnych technológií, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať projektom na realizáciu nových rybochovných zariadení, projektom na obnovu a rozvoj súčasných rybochovných zariadení, spolu s rozvojom spracovateľských podnikov vo vzťahu k ich potenciálnym negatívnym vplyvom na lokálne kvalitatívne parametre životného prostredia a biotopov, humánneho životného prostredia a chránené druhy rastlín a živočíchov.

- Pri rozhodovaní o výbere projektov treba mať na zreteli aspekt udržateľnosti podporovanej aktivity po ukončení spolufinancovaného projektu a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých účinkov. Zároveň je potrebné sledovať vyváženosť miestnych, regionálnych a národných účinkov projektov.
- Vzhľadom na stret záujmov medzi rybným hospodárstvom a ochranou prírody akceptovať ustanovenia zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a strety záujmov, pri ktorých dochádza k obmedzeniu bežného obhospodarovania alebo k škodám spôsobeným živočíchmi, riešiť podľa § 61 a § 97.
- Odbahnenie rybníkov musí byť realizované v súlade so správnymi postupmi.
- Minimalizovať riziká záberu mokrad'ových lokalít.
- Uprednostňovať technológie a procesy spĺňajúce požiadavky BREF a EMAS.
- Z dôvodu predchádzania či eliminácie prípadných ďalších nepriaznivých vplyvov na životné prostredie je nutné zabezpečiť účinný kontrolný a monitorovací systém, ktorý umožní priebežnú a včasnú kontrolu vplyvov na životné prostredie ako na úrovni projektov, tak aj predkladaného OP RH.

Podľa kapitoly VII. správy sa pre hodnotenie vplyvov OP RH budú **na úrovni podporených projektov** pravidelne sledovať nasledujúce environmentálne monitorovacie ukazovatele:

- druhy a produkcia,
- rozloha celkovej plochy využívanej na akvakultúru,
- počet a rozloha revitalizovaných a odbahnených rybníčných plôch,
- počet technológií s certifikáciou EMAS,
- počet technológií s certifikáciou ISO 14000,
- počet ekonomických subjektov a rozloha obhospodarovaných vodných plôch v kategórii mimoriadne chránených území podľa Zákona 543/2003 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v jeho platnom znení,
- počet prijatých a posúdených projektov podľa Zákona č. 24/2006 Z. z.,
- kvalita vody (vykonanie chemického rozboru vody v súlade s platnou národnou legislatívou).

Ako vyplýva zo správy o hodnotení, verejného prerokovania a odborného posudku, kde sa preukázal potenciál pozitívnych vplyvov na životné prostredie, nebolo potrebné prepracovanie, dopracovanie ani úprava strategického dokumentu. Celkovo v nej bolo konštatované, že implementácia OP RH nebude mať závažný vplyv na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Vplyvy, ktoré sú sprievodným javom tohto typu aktivít, sú z pohľadu hodnotiteľov primerané charakteru danej činnosti a je ich možno eliminovať dostupnými technickými opatreniami. Na navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu alebo súvislú európsku sústavu chránených území nebude mať realizácia tohto OP RH podstatné priame ani nepriame negatívne vplyvy. Prípadný stret záujmov rybárstva a ochrany prírody a krajiny je riešiteľný v rámci platnej legislatívy.

V rámci procesu posudzovania bolo prehlásené, že OP RH rešpektuje súčasný stav rozvoja rybného hospodárstva a pomocou navrhovaných smerov rozvoja podporuje zmeny spoločnej politiky rybného hospodárstva a rešpektovanie zásad udržateľného rozvoja. Záverečné stanovisko MŽP SR odporúča schválenie OP RH za predpokladu dodržania navrhnutých opatrení spomenutých vyššie. Riadiaci orgán zabezpečí dodržanie a zapracovanie odporúčaní SEA v priebehu implementácie OP RH a dôsledné monitorovanie environmentálnych vplyvov programu, ktorého výsledky budú pravidelne predkladané Monitorovaciemu výboru OP F.

(2) Situácia z hľadiska rovnosti medzi mužmi a ženami. Rodová rovnosť, rovnosť príležitostí a nediskriminácia ako jeden zo základných princípov uplatňovaných v EÚ sú zaručené aj ústavou SR. Rovnaké postavenie žien a mužov v spoločnosti je presadzované vo všetkých sférach. Ako horizontálna priorita sa prelína aj OP RH. Trh práce poskytuje rovnaké možnosti uplatnenia sa mužom aj ženám a nevytvára žiadne obmedzenia a diskriminačné tendencie. V priebehu implementácie EFF v SR sa bude dbať na podporu vyváženého zastúpenia žien a mužov vo všetkých fázach jeho prípravy, realizácie, monitorovania, kontroly, vyhodnotenia. Aj ponukou možností celoživotného vzdelávania (napr. špecifické rekvalifikačné kurzy orientované na ženy) sa predpokladá dosiahnutie širšieho uplatnenia žien v sektore. V rámci akvakultúry by k tomu mohla prispieť podpora operácií zameraných na podporu priamej lokálnej distribúcie výstavbou malých predajní na farme. EFF môže poskytnúť podporu akémukoľvek podnikateľskému subjektu, ktorý prejaví záujem o finančné prostriedky bez ohľadu na pohlavie žiadateľa.

Avšak pri zohľadnení špecifickosti povolania v sektore rybného hospodárstva sa z dlhodobého hľadiska ukazuje v segmente produkčnej akvakultúry výraznejšie zastúpenie mužov, pričom v spracovaní produktov rybolovu a akvakultúry je situácia opačná. Podobne aj v nevýrobnej sfére ako napr. administratíva a štátna správa, dominujú ženy. Príčinou by mohla byť fyzická náročnosť a malá atraktivita tohto povolania pre ženy.

d) Najdôležitejšie výsledky analýzy

V závere možno zhrnúť, že sektor rybného hospodárstva aj napriek svojej veľkosti predstavuje priestor, kde je cieľovou podporou možné zabezpečiť jeho konkurencieschopnosť a zlepšenie postavenia v rámci národného hospodárstva Slovenskej republiky.

Vychádzajúc zo SWOT analýzy je potrebné využiť príležitosti a podporiť silné stránky, ktoré predstavujú jeho hnaciu silu a zároveň sústrediť finančnú pomoc na eliminovanie slabých stránok, ktoré brzdia rozvoj a rast sektora či už v oblasti akvakultúry alebo spracovania rýb.

Za kľúčové možno považovať:

- technický stav produkčných systémov fariem pre účely akvakultúry,
- efektívnosť, účinnosť a produktivitu spracovateľských jednotiek,
- správanie sa spotrebiteľov a s tým spojenú podporu produktov rybolovu a akvakultúry.

4. STRATÉGIA NA ÚROVNI OPERAČNÉHO PROGRAMU

Celkový cieľ OP RH vychádza z Národného strategického plánu rybného hospodárstva 2007 – 2013 schváleného uznesením vlády SR č. 933 z 8. novembra 2006. Bol vybratý s cieľom riešiť silné a slabé stránky a je v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja Spoločnej politiky rybného hospodárstva. Dopĺňa stratégiu rozvoja vidieka, poľnohospodárskeho, potravinárskeho a lesníckeho sektora popísanú v Národnom strategickom pláne pre rozvoj vidieka na programovacie obdobie 2007 – 2013 a rozvinutú v Programe rozvoja vidieka SR na roky 2007 – 2013 spolufinancovaného z EAFRD. Celkovo nadväzuje na Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007 – 2013, z ktorého vychádzajú operačné programy spolufinancované z ERDF, KF a ESF.

Tab. 3 Očakávané dosahy OP RH, potreby strategického rozvoja

Očakávané dosahy / výstupy	Potreby rozvoja
<p>Os 2 a Os 3 Produktivita práce: zmena hrubej pridanej hodnoty na ekvivalent pracovného miesta v akvakultúre a sektore spracovania produktov rybolovu a akvakultúry</p> <p>Udržateľnosť sektora meraná cez ročnú produkciu sladkovodných rýb a počet udržaných pracovných miest.</p>	<p>Konkurencieschopnejšia akvakultúra, spracovne produktov rybolovu a akvakultúry</p> <p>Modernejšie rybochovné zariadenia, technológie a zariadenia Zručnejšia pracovná sila Nižšie výrobné náklady Lepší odbyt produkcie Nižší negatívny dosah sektora rybného hospodárstva na životné prostredie Dostupnosť doplnkového vzdelávania Propagácia produktov akvakultúry Širší sortiment výrobkov</p>

Zdroj: Ex ante hodnotenie OP RH (záverečná správa)

(1) Celkový cieľ OP RH

Trvalo udržateľný a konkurencieschopný sektor rybného hospodárstva

Ukazovatele dosahu:

Tab. 4 Ukazovatele dosahu OP RH

Názov / Definícia ukazovateľa dosahu	Východisková hodnota (r. 2006)	Odhadovaná cieľová hodnota (r. 2015)	Zdroj pre budúce meranie
<p>Produktivita práce z hrubej pridanej hodnoty v akvakultúre</p> <p>(Hrubá pridaná hodnota v akvakultúre/počet pracovníkov meraných v AWU*)</p>	7 350,- EUR	12 210,- EUR	Monitorovacie správy od žiadateľov, PPA ŠÚ SR MP SR

Produktivita práce z hrubej pridanej hodnoty v spracovaní produktov rybolovu a akvakultúry <i>(Hrubá pridaná hodnota v spracovaní produktov rybolovu a akvakultúry/počet pracovníkov meraných v AWU*)</i>	14 600,- EUR	17 840,- EUR	Monitorovacie správy od žiadateľov, PPA ŠÚ SR MP SR
Úroveň zamestnanosti v akvakultúre <i>(počet zamestnancov v AWU*)</i>	230	230	ŠÚ SR MP SR

Zdroj: Ex ante hodnotenie OP RH (záverečná správa)

* AWU = Annual Work Unit/Ročná pracovná jednotka

Na základe obmedzenej výšky alokovaných prostriedkov dostupných pre Operačný program Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013 bolo navrhnuté orientovať stratégiu na podporu rozvoja produkčných aktivít, modernizáciu výrobných zariadení s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť. Navyše v záujme posilnenia postavenia slovenských produktov akvakultúry na trhu a zvýšenia odbytu boli navrhnuté opatrenia na rozvoj trhu v sektore rybného hospodárstva.

(2) Špecifické ciele OP RH:

1. **Modernizácia, inovácia a reštrukturalizácia akvakultúry;**
2. **Zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov spracujúcich produkty rybolovu a akvakultúry s dôrazom na podporu spracovania domácej produkcie;**
3. **Rozvoj trhu v rámci sektora rybného hospodárstva.**

Hlavný cieľ programu je úplne totožný s víziou stanovenou v NSP RH a špecifické ciele sledujú rozvojové priority uvedené v ňom. Jednotlivé ciele rozvojových priorít NSP RH sú premietnuté do operačných cieľov programu. Z dôvodu limitovaného finančného rozpočtu pre os 2 a s prihliadnutím na odporúčanie ex ante hodnotiteľa bolo prehodnotenú zníženie počtu špecifických cieľov OP RH. Vzhľadom na beznákazovosť chovov v SR bol špecifický cieľ 4 z pôvodného návrhu OP RH „Zachovanie dobrej beznákazovej situácie v krajine“ presunutý do pripravovanej štátnej pomoci, čím sa znížil počet opatrení OP RH a uvoľnili sa finančné prostriedky potrebné na dosiahnutie zostávajúcich špecifických cieľov OP RH.

Ukazovatele výsledku OP RH:

Špecifický cieľ č. 1): Modernizácia, inovácia a reštrukturalizácia akvakultúry

Tab. 5 Ukazovatele výsledku pre špecifický cieľ 1

Názov / Definícia ukazovateľa výsledku	Východisková hodnota (r. 2006)	Odhadovaná cieľová hodnota (r. 2015)
Hrubá pridaná hodnota v akvakultúre (zmena v hrubej pridanej hodnote v EUR)	1,7 mil.	2 mil.
Celoživotné vzdelávanie (% účastníkov, ktorí úspešne ukončili vzdelávaciu aktivitu v oblasti akvakultúry)	0	95 %
Realizovaný predaj produktov akvakultúry prostredníctvom novovybudovaných malých predajní priamo u chovateľov rýb (% produkcie predané prostredníctvom malých predajní)	0	6 % (50 t/rok)

Zdroj: Ex ante hodnotenie OP RH (záverečná správa)

Špecifický cieľ č. 2): Zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov spracujúcich produkty rybolovu a akvakultúry s dôrazom na podporu spracovania domácej produkcie

Tab. 6 Ukazovatele výsledku pre špecifický cieľ 2

Názov / Definícia ukazovateľa výsledku	Východisková hodnota (r. 2006)	Odhadovaná cieľová hodnota (r. 2015)
Hrubá pridaná hodnota v spracovaní produktov rybolovu a akvakultúry (zmena v hrubej pridanej hodnote v EUR)	12 mil.	13,3 mil.
Celoživotné vzdelávanie (% účastníkov, ktorí úspešne ukončili vzdelávaciu aktivitu v oblasti spracovania produktov rybolovu a akvakultúry)	0	95 %

Zdroj: Ex ante hodnotenie OP RH (záverečná správa)

Špecifický cieľ č. 3): Rozvoj trhu v rámci sektora rybného hospodárstva

Tab. 7 Ukazovatele výsledku pre špecifický cieľ 3

Názov / Definícia ukazovateľa výsledku	Východisková hodnota (r. 2006)	Odhadovaná cieľová hodnota (r. 2015)
Počet podnikov vstupujúcich na trh cez vytvorené odbytové organizácie	0	10
Konzumácia rýb (kg/osoba/rok)	4,2	5,2

Zdroj: Ex ante hodnotenie OP RH (záverečná správa)

(3) Kalendár a prechodné ciele

Tab. 8 Prechodné ciele

Prechodný cieľ	Východisková hodnota (r. 2006)	Odhadovaná cieľová hodnota (r. 2010)	Index
Zvýšenie hrubej pridanej hodnoty v akvakultúre	1,7 mil. EUR	1,85 mil. EUR	1,09
Zvýšenie hrubej pridanej hodnoty v spracovaní produktov rybolovu a akvakultúry	12 mil. EUR	12,65 mil. EUR	1,05

Zdroj: MP SR

Za účelom kontroly vývoja implementácie programu boli stanovené dva prechodné ciele s odhadovanými cieľovými hodnotami v roku 2010. Zároveň poslúžia ako východiskové údaje pre strednodobé hodnotenie.

V dôsledku implementácie OP RH sa do roku 2010 počíta s nárastom hrubej pridanej hodnoty v akvakultúre o 0,15 milióna EUR, čo je približne 9 % z východiskovej hodnoty v roku 2006. V prípade spracovania produktov rybolovu a akvakultúry je odhadovaný 5 %-ný nárast oproti roku 2006, čo predstavuje približne 0,65 milióna EUR.

5. EX ANTE HODNOTENIE

- zhrnutie ex ante so zohľadnením požiadaviek čl. 48 nariadenia o EFF

Nariadenie Rady (ES) č. 1198/2006 stanovuje ex ante hodnotenie ako povinnú súčasť prípravy OP RH, v ktorej nezávislý hodnotiteľ identifikuje a posúdi: strednodobé a dlhodobé potreby, ciele, ktoré sa majú dosiahnuť vo väzbe na stratégiu OP RH, očakávané výsledky, kvantifikované ciele, najmä čo sa týka dopadu vo vzťahu k východiskovej situácii, pridanú hodnotu Spoločenstva, mieru, do akej boli vzaté do úvahy priority a zásady Spoločenstva, skúsenosti z predchádzajúceho programového obdobia, kvalitu postupov implementácie, monitoringu, hodnotenia a finančného riadenia. Súčasne verifikuje a optimalizuje rozdelenie rozpočtových zdrojov a zabezpečuje zlepšenie celkovej kvality programovania.

Ex ante hodnotenie predloženého OP RH spracovali počas mesiacov január – máj 2007 konzultanti spoločnosti EuroConsulting s.r.o., SR v spolupráci s expertom zo Slovenského centra poľnohospodárskeho výskumu, pracovisko pre aplikovaný výskum v akvakultúre Častá, RNDr. Jurajom Masárom a pod odborným vedením írskoho odborníka na hodnotenie intervencií z fondov EÚ Jimma Armstronga, MSc. Zhotoviteľ má viacero referencií zo spracovania ex ante a mid-term hodnotení programov financovaných z EAGGF, FIGG a EAFRD, ktoré v spojení s dlhoročnou praxou vedúceho írskoho experta so spracovaním obdobných hodnotiacich správ dávajú záruku kvality.

Predbežné závery a odporúčania hodnotiteľov boli priebežne počas spracovania ex ante hodnotenia adresované a konzultované so zástupcami riadiaceho orgánu, a na ich základe bol OP RH postupne upravovaný. Pritom záverečná správa obsahuje ďalšie a tie sa premietli do konečnej podoby predkladaného OP RH.

Nižšie sú uvedené podstatné závery a odporúčania vyplývajúce z hodnotenia:

- Predložený program a jeho prílohy obsahujú množstvo popisných údajov a čísel, ktorými tvorcovia programu popisujú a analyzujú viaceré aspekty situácie sektora RH. Je zrejmé, že zberu a spracovaniu týchto informácií sa venoval potrebný čas a energia. Včlenenie podstatných informácií z príloh do úvodných kapitol OP RH je vhodné a transparentňuje odôvodnenie výberu a význam jednotlivých opatrení.
- Hodnotitelia zistili, že ciele OP RH zodpovedajú prioritnej rozvojovej potrebe zvýšiť konkurencieschopnosť subjektov rybného hospodárstva modernizáciou, inováciami a reštrukturalizáciou, presadzujúc zásady trvalo udržateľného rozvoja a rozvoj trhu v rámci sektora rybného hospodárstva.
- Ciele OP RH sú odvodené z NSP RH, ktorý zohľadňuje princípy a podmienky nariadenia o EFF a Spoločnej politiky rybného hospodárstva EÚ, a ich hierarchia je jasná. Navrhnuté opatrenia a aktivity sú v súlade so špecifickými a operačnými cieľmi.
- Rozdelenie finančných prostriedkov medzi tri programové osi odráža istý kompromis, ktorý sa snaží alokovať dostatočné množstvo finančných prostriedkov tak, aby boli riešené všetky odôvodnené potreby v rámci každej osi. Celkový rozpočet je limitovaný a odráža postavenie sektora rybného hospodárstva v SR. Z pohľadu

stanovených špecifických cieľov OP RH, ktoré sa týkajú osi 2, je rozpočet limitovaný. Preto bude potrebné pri implementácii jednotlivých opatrení postupovať s maximálnou efektívnosťou, aby sa dosiahli stanovené ciele OP RH.

- Navrhované podpory v rámci osi 2 by mali spôsobiť nárast hrubej pridanej hodnoty v akvakultúre u podporených podnikov o 320 tis. EUR a v spracovaní produktov rybolovu a akvakultúry o 1,3 mil. EUR. Podobne sa očakáva nárast produktivity práce u podporených podnikov v akvakultúre o 4 860 EUR a v spracovaní produktov rybolovu a akvakultúry o 3 240 EUR. Miera inovácie výroby a technickej inovácie podporených podnikov bude pomerne vysoká vzhľadom na vysoký podiel zastaraných výrobných prostriedkov v akvakultúre. Zlepšia sa technické a riadiace zručnosti pracovnej sily v rybnom hospodárstve. Realizáciou priameho predaja (malé predajne) a podporou odbytových organizácií výrobcov sa podporí zamestnanosť vo vidieckych oblastiach, ktorá bude čiastočne kompenzovať úbytok pracovných miest spôsobený modernizáciou výroby.
- Hodnotitelia navrhujú, aby bola rovnováha medzi aspektmi modernizácie v akvakultúre a spracovaní upravená v prospech väčšieho dôrazu na akvakultúru, súčasne s podporením procesov vzdelávania, zlepšovania zručností a vedomostí pracovnej sily a na zvýšenie úrovne inovácie výroby.
- Podpory navrhované v rámci osi 3 podstatne prispievajú k zlepšeniu odbytu produkcie a propagácie spotreby rýb a rybích produktov. Tieto majú vzhľadom na vysoký podiel malých a mikropodnikov v podmienkach SR veľké opodstatnenie. Absencia činnosti odbytových organizácií výrazne znevýhodňuje domácich chovateľov rýb pri odbyte produkcie na jednotnom trhu EÚ.
- Nepriamo OP RH prispieva k znižovaniu vysídľovania vidieka a mal by do určitej miery napomôcť zvýšiť kvalitu života na vidieku. Toto sa predpokladá v predpoklade, že miera poklesu vidieckej populácie sa v priebehu implementácie OP RH spomalí.
- Čo sa týka ponaučenia z implementácie predchádzajúcich programov (SAPARD a SOP P-RV 2004-06), hodnotitelia veria, že získané skúsenosti a úpravy, ktoré riadiaci orgán a platobná agentúra uskutočňujú v pracovných postupoch pre implementáciu tohto OP RH, budú odrážať reálne problémy väčšiny prijímateľov. V tomto kontexte správa ex ante hodnotenia uvádza v kapitole 2.5 viaceré závery.
- Vypracovaním hodnotiaceho rámca OP RH v rámci ex ante hodnotenia bol dosiahnutý prvoradý predpoklad účinného monitorovania a výkonu následných hodnotení implementácie OP RH. Hodnotitelia odporúčajú prevziať navrhnutý hodnotiaci rámec OP RH s navrhnutými východiskovými a cieľovými hodnotami ukazovateľov. Okrem iného sa tým zabezpečí aj predpoklad väčšej transparentnosti implementácie a následná verifikácia cieleného dosahu OP RH.
- Hodnotiaci tím verifikoval mechanizmus fungovania a zberu monitorovacích údajov a v súčinnosti s riadiacim orgánom vhodne nastavil hodnotiaci rámec OP RH, avšak je toho názoru, že je potrebné doplniť do súčasného monitorovacieho systému zber hodnôt kontextových ukazovateľov a povinných ukazovateľov výsledku a dosahu relevantných pre os 2 (hrubá pridaná hodnota, produktivita práce).

OP RH vznikol v mnohostrannej spolupráci partnerov zainteresovaných v práci odborných skupín (štátna správa, verejný sektor, profesijné združenia, chovatelia rýb, spracovatelia, mimovládne organizácie), čo predurčuje jeho vyváženosť a dlhodobú platnosť bez nevyhnutných modifikácií.

OP RH poskytuje veľké možnosti všetkým potenciálnym prijímateľom z radov chovateľov rýb a spracovateľov produktov rybolovu a akvakultúry. Pozitívny dopad môže byť očakávaný z každého projektu, ktorý bude úspešne implementovaný a založený na dobrom podnikateľskom základe. Na druhej strane realizované projekty prehĺbia rozdiely medzi úspešnými žiadateľmi a tými, ktorí sa do programu nedostanú. Z toho dôvodu by sa mal riadiaci orgán viac usilovať počas obdobia príprav hodnotiacich kritérií odstrániť podmienky, ktoré by bránili jednotlivým cieľovým skupinám dostať sa úspešne do OP RH. Tu majú hodnotitelia na mysli skupiny ekonomicky slabých alebo malých podnikateľov a ďalších podobných žiadateľov, ktorí majú problémy pokryť nutné náklady spojené s ich prípadným zapojením sa do OP RH.

6. PRIORITNÉ OSI OP RH

Podľa vízie do roku 2013, ktorou je dosiahnutie trvalo udržateľného a konkurencieschopného sektora rybného hospodárstva, boli spomedzi oblastí podpory ustanovených v nariadení o EFF navrhnuté pre Slovenskú republiku nasledujúce prioritné osi, ktoré sa budú v nasledujúcom období v rámci Operačného programu Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013 implementovať:

Tab. 9 Zoznam osí a opatrení OP RH

Prioritná os 2	Akvakultúra, spracovanie a uvádzanie produktov rybolovu a akvakultúry na trh
	Opatrenie č.2.1 Investície do akvakultúry Opatrenie č.2.2 Investície do spracovania a uvádzania na trh
Prioritná os 3	Opatrenia spoločného záujmu
	Opatrenie č. 3.1 Organizácie výrobcov Opatrenie č. 3.2 Podpora a rozvoj nových trhov
Prioritná os 5	Technická pomoc

a) Súlad a odôvodnenie vybraných prioritných osí

so zreteľom na:

(1) príslušnú časť Národného strategického plánu rybného hospodárstva 2007 – 2013

Os 2 – Akvakultúra, spracovanie a uvádzanie produktov rybolovu a akvakultúry na trh

Výstupy analýz poukázali na viaceré nedostatky, ale aj na nové príležitosti v sektore rybného hospodárstva. Cieľom opatrení spadajúcich pod túto os je eliminovať zistené slabé stránky a vytvoriť priestor pre využitie nových možností.

Zo záverov uskutočnenej SWOT analýzy vyplýva potreba riešenia zásadných problémov nevyhnutných pre zabezpečenie trvalo udržateľnej a konkurencieschopnej akvakultúry. Pre dosiahnutie zefektívnenia a racionalizácie výrobných procesov na farmách znížením výrobných nákladov je potrebné orientovať podporu predovšetkým do rekonštrukcie existujúcich rybochovných zariadení, resp. do dobudovania a obstarania chýbajúcich technológií, infraštruktúry alebo iných výrobných objektov.

V rybníkárstve je okrem toho nevyhnutné zamerať pozornosť na odbahnenie čo najväčšieho množstva vodných plôch slúžiacich na chov rýb, ktoré boli doteraz v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov zanedbané, na zlepšenie chovných podmienok a zvýšenie produktivity chovných rybníkov. Pre zlepšenie súčasného stavu zaostávania praxe za vývojom a z toho prameniacej straty konkurencieschopnosti je nutné zamerať sa na využívanie možností celoživotného vzdelávania.

V súvislosti s možnosťou zavádzania akva-environmentálnych opatrení je vzhľadom na dosahovanú produkciu na jednotku plochy a metódy chovu potrebné uviesť, že investovanie do znižovania intenzity pri extenzívnych chovoch považujeme za neefektívne využitie

finančných prostriedkov a v konečnom dôsledku to nebude viesť k zvýšeniu kvality prostredia pre vtáctvo alebo všeobecne zvýšeniu kvality ŽP. O tom svedčia aj doterajšie skúsenosti s podobným prístupom, kedy zníženie intenzity v rybníkárstve viedlo k úpadku a k postupnému opusteniu vodnej plochy vtáctvom. Slovensko tiež disponuje veľmi obmedzeným počtom plôch vhodných na produkciu rýb a všeobecne je naša produkcia orientovaná predovšetkým na produkciu násad. Ak by dochádzalo k ďalšiemu znižovaniu intenzity, došlo by k situácii, kedy bude nedostatok násad na trhu kompenzovaný dovážanou násadou, čím okrem nežiaduceho dopadu na pôvodnú obsádku automaticky stúpne aj riziko zavlečenia nebezpečných nákaz do voľných vôd a chovov. Riadiaci orgán zabezpečí, že implementácia OP RH bude v súlade s požiadavkami príslušnej environmentálnej legislatívy ES, predovšetkým s rámcovou smernicou Rady o vode 2000/60/ES, smernicou Rady o biotopoch 92/43/EHS a smernicou Rady o ochrane voľne žijúceho vtáctva 79/409/EHS.

Rozširovaním rybožravých predátorov dochádza k významným škodám na rybochovných zariadeniach, preto je potrebné zamerať podporu aj na vhodné a šetrné zabezpečenie rybochovných zariadení proti týmto predátorom. V súvislosti s odbytom produktov akvakultúry je potrebné podporiť budovanie malých predajní umiestnených v areáli rybochovného zariadenia na priamy predaj s cieľom zlepšenia finalizácie výroby v menších chovoch a priblíženie sa spotrebiteľovi na regionálnej úrovni.

Súčasná spracovateľská kapacita produktov rybolovu a akvakultúry sú pre potreby Slovenska s ohľadom na množstvo vyprodukovaných rýb a aj s ohľadom na spotrebu postačujúce. V ďalšom období bude preto prvoradá podpora investícií nezvyšujúcich produkčné kapacity zameraná na už existujúce spracovne rýb (prevažne nákup technológií) s cieľom modernizácie výroby a rozšírenia sortimentu.

Spracovne sladkovodných rýb sú v súčasnosti zamerané hlavne na spracovanie produkcie pstruha. Je potrebné zamerať primeranú pozornosť na rozšírenie využitia existujúcich kapacít na nové druhy produktov s vyššou pridanou hodnotou aj na ďalšie druhy sladkovodných rýb, ktoré v iných krajinách zaznamenali na trhu záujem, najmä na kapra, zubáča a jesetera.

V oblasti spracovania morských rýb prevláda filetovanie mrazených blokov morských rýb. Vychádzajúc zo SWOT analýzy by bolo žiaduce vytvoriť podmienky pre rozšírenie sortimentu produktov, ktoré by mohli viesť k zvýšeniu záujmu o konzumáciu rybných produktov.

Cielenou podporou do technického vybavenia a modernizácie výrobných zariadení by sa malo dosiahnuť postupné znižovanie výrobných nákladov, a tým aj zníženie ceny výsledného produktu, čo by v konečnom dôsledku mohlo v budúcnosti pozitívne ovplyvniť konkurencieschopnosť slovenských produktov spracovania rýb voči zahraničným produktom. Na zvýšenie výkonnosti a konkurencieschopnosti spracovateľského sektora je nutné zamerať sa na zlepšenie využitia ľudského kapitálu, ako aj potenciálu pre inovácie a prenos poznatkov do praxe prostredníctvom celoživotného vzdelávania.

Os 3 – Opatrenia spoločného záujmu

Podpora Spoločnej politiky rybného hospodárstva by sa mala realizovať aj cez opatrenia spoločného záujmu, ktoré majú širší rozsah ako opatrenia bežne vykonávané súkromnými podnikmi spadajúce pod os 2 a pomáhajú plniť ciele Spoločnej politiky rybného hospodárstva. Výstupy analýz v NSP RH poukázali na nízku konzumáciu rýb na Slovensku, slabé povedomie a propagáciu ako produktov akvakultúry, tak aj celého sektora.

V dôsledku prebiehajúcich zmien na trhu sa v súčasnosti začína prejavovať potreba spájania sa pri odbyte s cieľom posilnenia pozície na trhu. Na strane odberateľov sú čoraz náročnejšie

požiadavky na kvantitu, kvalitu a cenu. Aj preto subjekty v oblasti akvakultúry začínajú prejavovať záujem o využitie možností a výhod vyplývajúcich z vytvárania spoločných odbytových organizácií umožňujúcich kompenzovať absenciu úspor z rozsahu, ktoré dosahujú veľkí producenti a zabraňujúcich vzniku výkyvov v ponuke. Spolupráca medzi subjektmi zapojenými do spoločnej organizácie výrobcov zohráva preto dôležitú úlohu aj v rámci realizácie finálnych produktov na trhu.

Na Slovensku od roku 2000, aj napriek pripraveným podporným programom, bola v oblasti akvakultúry založená len jedna odbytová organizácia výrobcov, a to ešte v rámci predvstupového programu SAPARD, ktorá však doteraz nezačala činnosť. Tento stav v značnej miere znevýhodňuje chovateľov rýb pri vstupe na spoločný trh Spoločenstva.

Nedostatočná propagácia produktov rybolovu a akvakultúry negatívne pôsobí na celý sektor rybného hospodárstva. Súvisí s tým aj nízka úroveň spotreby rýb na Slovensku, približne 4,3 kg/osobu/rok, ktorá je zapríčinená jednak slabou tradíciou v konzumácii rýb a najmä horšou cenovou dostupnosťou rybieho mäsa a rybích výrobkov, čo vedie k preferencii iných druhov mäsa. Na riešenie danej situácie je nevyhnutné podporiť a posilniť cieľavedomé komunikačné pôsobenie na potenciálnych spotrebiteľov so zameraním na sprostredkovanie informácií, predstavenie pozitívneho imidžu sektora a jeho produktov.

Slabá sortimentná politika subjektov v rámci celého výrobného programu len potvrdzuje, že sektor sa pomaly a nepružne prispôsobuje potrebám a preferenciám spotrebiteľov. Rastúce požiadavky na kvantitu, kvalitu a cenu sú čoraz náročnejšie. Producenti by mali zamerať svoje úsilie na komercializáciu produktov prostredníctvom trhu orientovaného riadenia. Sektor rybného hospodárstva by sa mal priblížiť k zákazníkovi a k rozličným distribučným kanálom s cieľom lepšie porozumieť jeho potrebám, resp. ich predpovedať. V tomto kontexte je rovnako dôležité čeliť výzvam, medzi ktoré patrí určite aj vstup na nové trhy, čím sa otvára príležitosť na riešenie využitia existujúcich nadbytočných spracovateľských kapacít. Nové trhy predstavujú príležitosť aj pre slovenských chovateľov s kvalitnou produkciou, ktorej prostredníctvom sa môžu na trhu postupne etablovať a posilňovať svoju pozíciu.

Os 5 – Technická pomoc

Udržiavanie a zlepšovanie inštitucionálneho a administratívneho rámca OP RH je základom jeho účinnej realizácie. Dôrazná a cielená propagácia dostupnej pomoci bude nevyhnutná pre dosiahnutie cieľov programu. Zavádzanie monitorovacích a hodnotiacich systémov, ktoré spĺňajú interné a externé oznamovacie požiadavky programu a tvoria kontinuálny vzdelávací proces, je jedným z kľúčov dobrého riadenia. Programoví manažéri musia byť neustále informovaní o všetkých vývojových trendoch v politikách a zdrojoch materiálov o lepších praktikách.

(2) hlavné zásady operačného programu (článok 19 nariadenia (ES) č. 1198/2006)

Spoločná politika rybného hospodárstva. OP RH zohľadňuje hlavné zásady operačného programu vymenované v článku 19 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006 o Európskom fonde pre rybné hospodárstvo. Na prvom mieste pritom bol kladený dôraz na súlad so zásadami spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a Národným strategickým plánom rybného hospodárstva 2007 – 2013. Spoločná politika rybného hospodárstva sa týka predovšetkým morského rybolovu, pre akvakultúru neexistuje súdržná a špecifická legislatíva na úrovni EÚ. Záležitosti akvakultúry sú regulované národnou legislatívou, na ktorú vplývajú predovšetkým horizontálne smernice Spoločenstva. Spoločné opatrenia v rámci spoločnej politiky rybného hospodárstva zahŕňajú oblasti, ktoré nie sú pre SR aktuálne vzhľadom na charakter

vnútrozemskej krajiny (ochrana a zachovanie zdrojov, obmedzenie dopadov rybolovu na životné prostredie, štruktúra a riadenie flotily, dohody o partnerstve v rybárstve). Aktuálna je politika v oblasti spoločnej organizácie trhu a táto je zohľadnená v opatrení 3.1 Organizácie výrobcov a opatrení 3.2 Podpora a rozvoj nových trhov.

Okrem princípov spoločnej politiky rybného hospodárstva OP RH zohľadňuje v primeranej miere aj stratégiu trvalo udržateľného rozvoja európskej akvakultúry (KOM/2002/0511). Okrem priameho zamerania sa na modernizáciu a reštrukturalizáciu fariem a zabezpečenie dostatočnej produkcie kvalitných násad z vlastných chovov, program má napomôcť zlepšiť marketing produktov, zaviesť propagačné kampane, predchádzať škodám na farmách (obsádke) spôsobeným chránenými druhmi vtákov prostredníctvom investícií do ochrany chovov/zariadení na ochranu chovov, podpora a zlepšenie spoločného marketingu produktov. OP bude svojimi opatreniami naďalej podporovať extenzívny spôsob hospodárenia so všetkými jeho benefitmi pre životné prostredie.

Trvalo udržateľný rozvoj. Pri navrhovaní opatrení osi 2 a osi 3 bola cieľom podpora vyrovnaného rozvoja ekonomických činností, zamestnanosti a ľudských zdrojov (plánované produkčné investície do akvakultúry a spracovania, podpory spájania sa subjektov na trhu, celoživotného vzdelávania a zvyšovania možnosti uplatniť sa na trhu práce).

Vhodné rozdelenie finančných prostriedkov. Príspevok z fondu bol rozvrhnutý medzi prioritné osi a na jednotlivé opatrenia v súlade s príslušnými článkami nariadenia o EFF.

Lisabonská stratégia. Pre naplnenie cieľov Lisabonskej stratégie a dosiahnutie zvýšenia konkurencieschopnosti Slovenska bola vládou SR schválená Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 (Lisabonská stratégia pre Slovensko). Jej hlavným cieľom je zabezpečiť, aby Slovensko čo najrýchlejšie dobehlo životnú úroveň najvyspelejších krajín EÚ. Toto sa dá dosiahnuť iba prostredníctvom rýchleho a dlhodobého hospodárskeho rastu. Z pohľadu rybného hospodárstva ide hlavne o reštrukturalizáciu a modernizáciu sektora, ktorá by viedla k jeho konkurencieschopnosti. Navrhnuté opatrenia v osi 2 OP RH sledujú tento cieľ.

Göteborgská stratégia. Návrh stratégie trvalo udržateľného rozvoja: Udržateľná Európa pre lepší svet (predložený Rade Európy v júni 2001 v Göteborgu) sa orientuje na prioritné problémy – klimatické zmeny, negatívne vplyvy na zdravie obyvateľstva, využívanie prírodných zdrojov, dynamiku populačného vývoja a znečisťovanie životného prostredia.

Prínos implementácie opatrení OP RH k Göteborgskej stratégii spočíva v zavádzaní nových efektívnejších a energeticky nenáročných technológií, šetrných k životnému prostrediu do prvovýroby a spracovania. Navrhnuté opatrenia sú zamerané aj na skvalitnenie a modernizáciu vozového parku s cieľom znižovania spotreby palív a škodlivých emisií. Rozširovanie a obnova rybochovných zariadení prinesie zvýšenie biodiverzity v krajine, ktorá vzniká zadržiavaním vody a vznik mokradných, bohato druhovo zastúpených spoločenstiev. Ďalším pozitívnym vplyvom modernizácie a rekonštrukcie chovných zariadení je zvyšovanie kvality a čistoty vôd.

Ľudské zdroje. Jedným zo základných výrobných faktorov, ktoré aktívne pôsobia v sektore rybného hospodárstva, je pracovná sila, resp. ľudské zdroje. OP RH podporou celoživotného vzdelávania vo svojich opatreniach sleduje zdokonaľovanie a rozširovanie odborných zručností, s cieľom získania konkurenčnej výhody. Taktiež sú podporované operácie pre zlepšenie pracovných podmienok a bezpečnosti.

Ďalšie body zoznamu hlavných zásad sa priamo nedotýkajú OP RH, preto ich neuvádzame.

(3) výstupy predbežného hodnotenia (článok 48 nariadenia (ES) č. 1198/2006)

Navrhované programové ciele sú v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1198/2006 z 27. júla 2006 o Európskom fonde pre rybné hospodárstvo (EFF) a potrebami udržateľného rozvoja Spoločnej politiky rybného hospodárstva.

NSP RH vytvára strategický rámec pre implementáciu hlavných komponentov národnej stratégie: akvakultúra, spracovanie rýb a marketing. V rámci NSP boli zadefinované potreby a problémy sektora rybného hospodárstva. Na základe toho si MP SR stanovilo v NSP RH hlavný cieľ „Trvalo udržateľný a konkurencieschopný sektor rybného hospodárstva“, ktorý program očakáva dosiahnuť do roku 2013.

Zvolená stratégia, ktorá je založená na definovaných potrebách v programe, obsahuje jasné, merateľné a konzistentné ciele a k nim prislúchajúce merateľné ukazovatele.

Operačný program ďalej rozpracováva zvolenú stratégiu pre naplnenie potrieb prostredníctvom troch vybraných prioritných osí. Výber osí bol podmienený hlavným cieľom a k nemu prislúchajúcimi špecifickými cieľmi.

Prioritná os 2 „Akvakultúra, spracovanie a uvádzanie produktov rybolovu a akvakultúry na trh“ priamo prispieva k naplneniu špecifických cieľov 1 a 2. Prioritná os 3 „Opatrenia spoločného záujmu“ priamo prispieva k naplneniu špecifického cieľa 4, a tým aj nepriamo k naplneniu špecifických cieľov 1 a 2. Obe osi prostredníctvom svojich intervencií majú významný vplyv na dosiahnutie hlavného cieľa.

V osi 2 sa očakáva, že zvýšením hrubej pridanej hodnoty dosiahnutej pri rovnakých alebo znížených pracovných vstupoch sa produktivita práce zvýši, čo povedie k zlepšeniu schopnosti podporených podnikov konkurovať cenám na domácom trhu a tým sa podporí udržateľnosť celého sektora (*merané prostredníctvom ukazovateľov dosahu*).

Očakáva sa, že prioritná os 3 prispeje k naplneniu hlavného cieľa OP RH prostredníctvom zvýšenia hrubej pridanej hodnoty v akvakultúre, čo povedie k zlepšeniu schopnosti podporených podnikov konkurovať cenám na domácom trhu, a tým sa podporí udržateľnosť celého sektora (*merané ukazovateľmi dosahu*).

Navrhované prioritné osi vychádzajú zo stanovenej stratégie a zabezpečujú naplnenie špecifických cieľov programu. Na dosiahnutie stanovených cieľov sa musia aplikovať vo vzájomnej rovnováhe – tak, ako sú navrhované. Z pohľadu doplnkovosti, prioritná os 3 dopĺňa prioritnú os 2. Podporou propagácie výrobkov rybolovu a akvakultúry a posilnením odbytu prostredníctvom podporených odbytových organizácií výrobcov sa vytvoria lepšie podmienky pre chovateľov a spracovateľov produktov akvakultúry (lepšia propagácia -> zvýšený dopyt po produktoch akvakultúry -> zvýšená spotreba rýb). Tento vzájomný vzťah podporí riešenie slabých stránok uvedených v SWOT analýze: slabá propagácia produktov akvakultúry a úzky sortiment výrobkov.

Celkový rozpočet je limitovaný a odráža postavenie sektora rybného hospodárstva v SR. Z pohľadu stanovených špecifických cieľov programu, ktoré sa týkajú osi 2, je rozpočet poddimenzovaný. Preto bude potrebné pri implementácii jednotlivých opatrení postupovať s maximálnou efektívnosťou, aby sa dosiahli stanovené ciele programu. Na druhej strane v rámci osi 3 je prebytok finančných prostriedkov, čo vytvára nevyváženosť medzi osami.

Hlavný cieľ programu je úplne totožný s NSP a špecifické ciele sledujú rozvojové priority uvedené v NSP. Jednotlivé ciele rozvojových priorít NSP sú premietnuté do operačných cieľov OP RH. Tým je dosiahnutá úplná koherencia medzi programovými cieľmi a NSP. Navrhované prioritné osi zodpovedajú špecifickým cieľom a hlavnému cieľu programu. Operačné ciele sú koherentné so špecifickými cieľmi programu.

b) Opis každej prioritnej osi

(1) hlavné ciele:

Aktivity podporované v rámci osi 2 prispievajú k dosiahnutiu nasledujúcich cieľov:

1. Modernizácia, inovácia a reštrukturalizácia akvakultúry.
2. Zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov spracujúcich produkty rybolovu a akvakultúry s dôrazom na podporu spracovania domácej produkcie.
3. Skvalitnenie ľudského potenciálu prostredníctvom celoživotného vzdelávania v oblasti rybného hospodárstva.

Aktivity podporované v rámci osi 3 majú prispieť k dosiahnutiu nasledujúcich cieľov:

1. Podpora spolupráce jednotlivých subjektov v sektore a zabezpečenie jeho stability.
2. Podpora a rozvoj trhu v rámci sektora rybného hospodárstva.

(2) východiskové hodnoty a kvantitatívne určené ciele pomocou ukazovateľov uvedených v bode 4.2

Špecifický cieľ č. 1): Modernizácia, inovácia a reštrukturalizácia akvakultúry

Tab. 10 Ukazovatele výsledku pre špecifický cieľ 1

Názov / Definícia ukazovateľa výsledku	Východisková hodnota (r. 2006)	Odhadovaná cieľová hodnota (r. 2015)	Zdroj pre budúce meranie
Hrubá pridaná hodnota v akvakultúre (zmena v hrubej pridanej hodnote v EUR)	1,7 mil.	2 mil.	Monitorovacie správy od žiadateľov, PPA
Celoživotné vzdelávanie (% účastníkov, ktorí úspešne ukončili vzdelávaciu aktivitu v oblasti akvakultúry)	0	95 %	Monitorovacie správy od žiadateľov, PPA
Realizovaný predaj produktov akvakultúry prostredníctvom novovybudovaných malých predajní priamo u chovateľov rýb (% produkcie predané prostredníctvom malých predajní)	0	6 % (50 t/rok)	Monitorovacie správy od žiadateľov, PPA

Zdroj: Ex ante hodnotenie OP RH (záverečná správa)

Špecifický cieľ č. 2): Zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov spracujúcich produkty rybolovu a akvakultúry s dôrazom na podporu spracovania domácej produkcie

Tab. 11 Ukazovatele výsledku pre špecifický cieľ 2

Názov / Definícia ukazovateľa výsledku	Východisková hodnota (r. 2006)	Odhadovaná cieľová hodnota (r. 2015)	Zdroj pre budúce meranie
Hrubá pridaná hodnota v spracovaní produktov rybolovu a akvakultúry (zmena v hrubej pridanej hodnote v EUR)	12 mil.	13,3 mil.	Monitorovacie správy od žiadateľov, PPA
Celoživotné vzdelávanie (% účastníkov, ktorí úspešne ukončili vzdelávaciu aktivitu v oblasti spracovania produktov rybolovu a akvakultúry)	0	95 %	Monitorovacie správy od žiadateľov, PPA

Zdroj: Ex ante hodnotenie OP RH (záverečná správa)

Špecifický cieľ č. 3): Rozvoj trhu v rámci sektora rybného hospodárstva

Tab. 12 Ukazovatele výsledku pre špecifický cieľ 3

Názov / Definícia ukazovateľa výsledku	Východisková hodnota (r. 2006)	Odhadovaná cieľová hodnota (r. 2015)	Zdroj pre budúce meranie
Počet podnikov vstupujúcich na trh cez vytvorené odbytové organizácie	0	10	Monitorovacie správy od žiadateľov, PPA
Konzumácia rýb (kg/osoba/rok)	4,2	5,2	ŠÚ SR

Zdroj: Ex ante hodnotenie OP RH (záverečná správa)

(3) odôvodnenie priemerného podielu spolufinancovania, cieľové skupiny/odvetvia/oblasti a/alebo prijímatelia za celkový OP RH a za každú prioritnú os

Priemerný podiel spolufinancovania z EFF pre oblasti cieľa Konvergencia pre všetky prioritné osi je **75%** z celkových verejných zdrojov. V oblastiach mimo cieľa Konvergencia predstavuje podiel spolufinancovania z EFF **50%** z celkových verejných zdrojov.

Cieľové skupiny pre celkový OP RH:

- fyzické a právnické osoby zaoberajúce sa akvakultúrou,
- fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov rybolovu a akvakultúry,
- inštitúcie pôsobiace v oblasti vedy, výskumu a ďalšieho vzdelávania v oblasti rybného hospodárstva,
- organizácie výrobcov uznané MP SR v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 104/2000,

- štátne, verejnoprospešné, neziskové organizácie, občianske a záujmové združenia, profesijné komory,
- široká verejnosť.

Prijímatelia v jednotlivých prioritných osiach:

Os 2: Fyzické a právnické osoby zaoberajúce sa akvakultúrou, fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov rybolovu a akvakultúry.

Os 3: Organizácie výrobcov uznané MP SR v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 104/2000, Ministerstvo pôdohospodárstva SR.

Os 5: Ministerstvo pôdohospodárstva SR (riadiaci orgán), Pôdohospodárska platobná agentúra, Ministerstvo financií SR (certifikačný orgán, orgán auditu).

(4) opis hlavných opatrení navrhnutých pre každú os, ktoré vyplývajú z navrhovanej stratégie

– – **PRIORITNÁ OS 2** – –

OPATRENIE 2.1 INVESTÍCIE DO AKVAKULTÚRY

Súlad

článok 29 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006

Sledované ciele

- zavedenie akvakultúrnych metód, ktoré eliminujú negatívne účinky na životné prostredie v porovnaní s bežnou praxou v odvetví akvakultúry,
- podpora tradičných akvakultúrnych činností dôležitých pre zachovanie a vývoj hospodárskych i sociálnych štruktúr a životného prostredia,
- podpora priamej lokálnej distribúcie výstavbou malých predajní na farme,
- ochrana chovov pred chránenými rybožravými predátormi.

Podporované aktivity

Aktivita 1: Rozšírenie, rekonštrukcia, technické vybavenie a modernizácia existujúcich produkčných zariadení, odbahňovanie rybníčných plôch

Aktivita 2: Výstavba nových produkčných zariadení

Aktivita 3: Výstavba malých predajní umožňujúcich chovateľom úpravu a predaj produktov akvakultúry

Aktivita 4: Celoživotné vzdelávanie

- Vzdelávacie aktivity (semináre, kurzy, školenia) zamerané na získavanie a prehĺbovanie vedomostí a zručností v oblasti akvakultúry
- Informačné aktivity (semináre, konferencie) s prínosom pre prax

OPATRENIE 2.2 INVESTÍCIE DO SPRACOVANIA A UVÁDZANIA NA TRH

Súlad

články 34, 35 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006

Sledované ciele

- zefektívnenie využitia existujúcej spracovateľskej kapacity,

- zlepšenie pracovných a hygienických podmienok alebo kvality produktov,
- zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie,
- zavádzanie nových technológií alebo vývoj inovačných výrobných metód.

Podporované aktivity

Aktivita 1: Technické vybavenie a modernizácia existujúcich spracovateľských jednotiek

Aktivita 2: Celoživotné vzdelávanie

- Vzdelávacie aktivity (semináre, kurzy, školenia) zamerané na získavanie a prehľbovanie vedomostí a zručností v oblasti spracovania produktov rybolovu a akvakultúry
- Informačné aktivity (konferencie, semináre) s prínosom pre prax

– – PRIORITYNÁ OS 3 – –

OPATRENIE 3.1 ORGANIZÁCIE VÝROBCOV

Súlad

článok 37 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006

nariadenie Rady (ES) č. 104/2000

Sledovaný cieľ

Podpora vzniku, formovania, činnosti a uľahčenie administratívnych operácií organizáciám výrobcov.

Podporované aktivity

Vytvorenie organizácií výrobcov s cieľom uľahčiť založenie a administratívne operácie organizáciám uznaným podľa nariadenia Rady (ES) č. 104/2000 zo 17. decembra 1999 o spoločnej organizácii trhov s výrobkami rybolovu a akvakultúry po 1. januári 2007.

OPATRENIE 3.2 PODPORA A ROZVOJ NOVÝCH TRHOV

Súlad

článok 40 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006

Sledované ciele

- informovanosť spotrebiteľa,
- podpora konzumácie rýb a ich propagácia,
- poznanie úrovni a zvyklostí konzumácie rýb, ako aj reálnej situácie a perspektív trhu s produktmi rybolovu a akvakultúry,
- získavanie nových trhov mimo územia Spoločenstva.

Podporované aktivity

Aktivita 1: Realizácia národných propagačných kampaní pre produkty rybolovu a akvakultúry

Aktivita 2: Vykonávanie prieskumov trhu v rámci Spoločenstva

Aktivita 3: Vykonávanie trhových štúdií a prieskumov pre predaj produktov Spoločenstva v tretích krajinách

-- PRIORITNÁ OS 5 --

OPATRENIE 5.1 TECHNICKÁ POMOCSúlad

článok 46 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006

Sledované ciele

- zabezpečiť cieleňú propagáciu programu primeranými informáciami a publicitou,
- rozvíjať efektívne a účinné monitorovacie systémy programu,
- podporiť efektívne riadenie programu (štúdium, pracovné cesty a semináre),
- zabezpečiť potrebné podkladové štúdie a vonkajšie expertízy,
- zabezpečiť hodnotenie pomoci.

Podporované aktivity

Aktivita 1: Riadenie a implementácia programu

Aktivita 2: Štúdie (okrem hodnotenia)

Aktivita 3: Propagácia a šírenie informácií

Aktivita 4: Iné aktivity technickej pomoci

(5) informácie o demarkácii s podobnými činnosťami financovanými z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, zo štrukturálnych fondov a z Kohézneho fondu, ako aj o opatreniach prijatých na zabezpečenie doplnkovosti s týmito fondmi a s ostatnými existujúcimi finančnými nástrojmi, kde je to vhodné

OP RH je vypracovaný v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1198/2006 o Európskom fonde pre rybné hospodárstvo (EFF), ktoré stanovuje rámec pre politiku rozvoja rybného hospodárstva na roky 2007 – 2013. Podľa článku 5 nariadenia OP RH podporuje tie činnosti, ktoré prispievajú k dosiahnutiu všeobecných cieľov ustanovených v článku 33 Zmluvy o založení ES a cieľov spoločnej politiky rybného hospodárstva v súlade s prioritami Spoločenstva pre trvalo udržateľný rozvoj rybného hospodárstva a akvakultúry, čím zároveň dopĺňajú spoločnú poľnohospodársku politiku a kohéznu politiku.

Trvalo udržateľný rozvoj je integrovaným komponentom všetkých operačných programov financovaných z fondov EÚ. OP RH dopĺňa kohéznu politiku Spoločenstva najmä opatreniami zameranými na investície do akvakultúry a investície do spracovania produktov rybolovu a akvakultúry, ktorých cieľom je prispieť k zvyšovaniu produktivity a zamestnanosti v sektore rybného hospodárstva, znižovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie, posilnenie konkurencieschopnosti spočívajúcom v skvalitnení ľudského potenciálu prostredníctvom celoživotného vzdelávania. OP RH zároveň podporuje rovnosť príležitostí pre každého jednotlivca, ktorý sa rozhodne uchádzať o podporu z programu.

Podpora rozvoja vidieka prostredníctvom Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 (ďalej len „PRV“) spolufinancovaného z EAFRD je zameraná na dosiahnutie nasledujúcich cieľov:

- a) zlepšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva podporovaním reštrukturalizácie, rozvoja a inovácie;
- b) zlepšenie životného prostredia a vidieka podporovaním manažmentu krajiny;
- c) zlepšenie kvality života vo vidieckych oblastiach a podpora diverzifikácie ekonomických činností.

Porovnanie OP RH a PRV 2007 – 2013 (spolufinancovaného z EAFRD):**Tab. 13** Demarkácia medzi OP RH a Programom rozvoja vidieka (týkajúca sa opatrenia 2.1)

Prioritná os OP RH	Opatrenie OP RH	Podobnosti/rozdiely	Os PRV	Opatrenie PRV
Prijímateľ				Prijímateľ
OS 2 Akvakultúra, spracovanie a uvádzanie produktov rybolovu a akvakultúry na trh	2.1 Investície do akvakultúry	Hospodársky chov rýb je podmnožinou poľnohospodárskej výroby, ale vyžaduje sa naň osvedčenie MP SR na chov rýb a chovateľ rýb sa nepovažuje za poľnohospodára, tým sa odlišujú skupiny prijímateľov.	1 Zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	5.3.1.1 Modernizácia fariem
FO a PO zaoberajúce sa akvakultúrou			FO a PO podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe	
OS 2 Akvakultúra, spracovanie a uvádzanie produktov rybolovu a akvakultúry na trh	2.1 Investície do akvakultúry	Programy sa dopĺňajú v snahe podporiť trvalo udržateľný rozvoj zachovaním, príp. vytvorením nových pracovných príležitostí na vidieku pomocou diverzifikácie ekonomických činností. PRV umožňuje aj chovateľom rýb podieľať sa na dosahovaní jeho cieľov v oblasti zvyšovania kvality života na vidieku a diverzifikácie vidieckeho hospodárstva, konkrétne prostredníctvom ich účasti na rozvíjaní vidieckeho cestovného ruchu.	3 Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckeho hospodárstva smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam	5.3.3.2 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu
FO a PO zaoberajúce sa akvakultúrou			Fyzické osoby oprávnené na podnikanie v oblasti cestovného ruchu. V prípade žiadateľov podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva ich podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej prvovýroby na celkových tržbách/príjmoch musí byť nižší ako 30%. Právnické osoby združujúce subjekty pôsobiace v oblasti vidieckeho cestovného ruchu.	

Tab. 14 Demarkácia medzi OP RH a Programom rozvoja vidieka (týkajúca sa opatrenia 2.2)

Prioritná os OP RH	Opatrenie OP RH	Podobnosti/rozdiely	Os PRV	Opatrenie PRV
Prijímateľ			Prijímateľ	
OS 2 Akvakultúra, spracovanie a uvádzanie produktov rybolovu a akvakultúry na trh	2.2 Investície do spracovania a uvádzania na trh	Podpora z oboch fondov sa vzájomne dopĺňa, každý podporuje spracovanie inej skupiny produktov.	1 Zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva (podpora prvotného spracovania produktov v rámci prílohy 1 Zmluvy o založení ES (s výnimkou produktov rybolovu) a spracovania lesných produktov)	5.3.1.2 Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov a produktov lesného hospodárstva
FO a PO podnikajúce v oblasti spracovania produktov rybolovu a akvakultúry			FO a PO podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby (okrem rybích produktov)	

Porovnanie OP RH a OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (spolufinancovaného z ERDF):**Tab. 15** Demarkácia medzi OP RH a OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Prioritná os OP RH	Opatrenie OP RH	Podobnosti/rozdíly	Prioritná os OP KaHR	Opatrenie OP KaHR
	Prijímateľ			Prijímateľ
OS 2 Akvakultúra, spracovanie a uvádzanie produktov rybolovu a akvakultúry na trh	2.2 Investície do spracovania a uvádzania na trh	OP KaHR podporuje v rámci prioritnej osi 1 v uvedených opatreniach druhotné spracovanie poľnohospodárskych produktov a produktov mimo prílohy 1 Zmluvy o založení ES. Takto sa dopĺňa podpora z OP KaHR s podporou z EFF, kde z opatrenia 2.2 Investície do spracovania a uvádzania na trh budú vylúčení žiadatelia v prípade, že sa zaoberajú aj spracovaním iných poľnohospodárskych produktov alebo že sa nezaoberajú výlučne primárnym spracovaním a uvádzaním na trh produktov, na ktoré sa vzťahuje kapitola 3 (a kapitola 16 týkajúca sa produktov rybného hospodárstva a akvakultúry) prílohy I k Zmluve o ES, príp. ak spracované produkty rybolovu a akvakultúry nie sú určené na ľudskú spotrebu.	1 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	1.1 Inovácie a technologické transfery 1.2 Podpora spoločných služieb pre podnikateľov 1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch
FO a PO podnikajúce v oblasti spracovania produktov rybolovu a akvakultúry				Malí a strední podnikatelia

Porovnanie OP RH a OP Vzdelávanie (spolufinancovaného z ESF):

Tab. 16 Demarkácia medzi OP RH a OP Vzdelávanie

Prioritná os OP RH	Opatrenie OP RH	Podobnosti/rozdily	Prioritná os OPV	Opatrenie OPV
	Prijímateľ			Prijímateľ
OS 2 Akvakultúra, spracovanie a uvádzanie produktov rybolovu a akvakultúry na trh	2.1 Investície do akvakultúry 2.2 Investície do spracovania a uvádzania na trh	Podpora vzdelávacích aktivít v osi 2 OP RH predstavuje doplnkové vzdelávanie pre prijímateľov v dotknutých opatreniach, resp. zlepšenie využitia nových poznatkov a prenos výsledkov výskumu do praxe a zahŕňa <u>striktne iba záležitosti v oblasti rybného hospodárstva</u> , resp. kurzy s prínosom pre prax (ako sú nové technológie chovu, výživa rýb, zvyšovanie hygieny a kvality produkcie, trvalo udržateľné rybné hospodárstvo a akvakultúrne metódy šetrné k ŽP, zlepšovanie možností umiestňovania produkcie na trhu a oboznamovanie chovateľov s aktuálnymi právnymi predpismi vo vzťahu k akvakultúre). Celoživotné vzdelávanie v OPV je zamerané na vzdelávanie širokých vrstiev obyvateľstva v zmysle stanovených oprávnených cieľových skupín a prijímateľov s podmienkou, že zámery projektov v rámci OPV budú v súlade s jednotlivými špecifickými cieľmi prioritnej osi 2 „CŽV ako základný princíp vedomostnej spoločnosti“ a prioritnej osi 4 „Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť pre BA kraj“, tzn. prispievajú k participácii ekonomicky aktívneho obyvateľstva na programoch ďalšieho vzdelávania, k rozvoju kľúčových kompetencií a priebežnému dopĺňaniu kvalifikácií osôb na trhu práce. Tým sa programy navzájom dopĺňajú a nedochádza k prekryvaniu podpory na rovnaké aktivity.	2 Celoživotné vzdelávanie ako základný princíp vedomostnej spoločnosti 4 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť pre Bratislavský kraj	2.1 Podpora celoživotného vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a celoživotného vzdelávania
FO a PO zaoberajúce sa akvakultúrou a FO a PO podnikajúce v oblasti spracovania produktov rybolovu a akvakultúry			Subjekty verejného a súkromného sektora (napr. školy, orgány štátnej správy a samosprávy, mimovládne organizácie, profesijné organizácie, komory, poradenské subjekty, FO a PO oprávnené na podnikanie podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka, atď.)	

Porovnanie OP RH a OP Životné prostredie (spolufinancovaného z ERDF):**Tab. 17** Demarkácia medzi OP RH a OP Životné prostredie

Prioritná os OP RH	Opatrenie OP RH	Podobnosti/rozdiely	Os OP ŽV	Operačný cieľ OP ŽV
Podporované ciele a aktivity			Podporované ciele a aktivity	
OS 2 Akvakultúra, spracovanie a uvádzanie produktov rybolovu a akvakultúry na trh	2.1 Investície do akvakultúry	Cieľ „Podpora trvalo udržateľných akvakultúr kompatibilných s osobitnými environmentálnymi obmedzeniami vyplývajúcimi z vymedzenia území sústavy Natura 2000“ nebude implementovaný v OP RH. Na základe toho nedôjde k prelinaniu podpory z EFF na akva-environmentálne ciele.	5 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov a druhov prostredníctvom vypracovania a realizácie programov starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programov záchrany pre kriticky ohrozené druhy rastlín, živočíchov a území vrátane realizácie monitoringu druhov a biotopov
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zavedenie akvakultúrnych metód, ktoré eliminujú negatívne účinky na životné prostredie v porovnaní s bežnou praxou v odvetví akvakultúry, ▪ podpora tradičných akvakultúrnych činností dôležitých pre zachovanie a vývoj hospodárskych i sociálnych štruktúr a životného prostredia, ▪ podpora priamej lokálnej distribúcie výstavbou malých predajní na farme, ▪ ochrana chovov pred chránenými rybožravými predátormi. 			<ul style="list-style-type: none"> • Vypracovanie dokumentov starostlivosti • Monitoring druhov a biotopov • Realizácia dokumentov starostlivosti 	

Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia je referenčný dokument, na základe ktorého bude v programovom období 2007 – 2013 poskytovaná podpora v oblasti zvyšovania zamestnanosti, zvyšovania sociálnej inklúzie a budovania administratívnych kapacít. Vo vzťahu k OP RH nedochádza k prekrývaniu podporovaných priorít.

c) Osobitné informácie požadované v súvislosti s prioritnými osami a opatreniami

Investičná pomoc je obmedzená na mikro, malé a stredné podniky¹ s prioritou na mikro a malé podniky (v súlade s článkom 29(4)/35(3) nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006 o EFF).

Kritériá na uprednostňovanie mikro- a malých podnikov v poskytnutí pomoci:

Podiel spolufinancovania z celkových verejných zdrojov bude pre stredné podniky znížený o 10 %. Takýmto spôsobom riadiaci orgán plánuje zabezpečiť zvýhodnenie mikro- a malých podnikov v prístupe k pomoci z fondu.

V prípade pretlaku projektov a nedostatku finančných prostriedkov budú využité hodnotiace kritériá. Žiadateľ, ktorý predloží projekt za stredný podnik, pri udeľovaní bodov za splnenie hodnotiacich kritérií nedostane v rámci tejto kategórie žiadne body. Mikro- a malé podniky budú bodovo zvýhodnené.

Maximálna výška príspevku na jedného prijímateľa za celé programové obdobie, resp. podiel spolufinancovania na jednotlivé projekty podľa typu investície môžu byť obmedzené riadiacim orgánom OP RH.

Všetky relevantné podmienky a kritériá poskytnutia pomoci, ako napr. kritériá spôsobilosti, kritériá ekonomickej životaschopnosti, oprávnené/neoprávnené náklady, neoprávnené projekty, hodnotiace kritériá a pod. budú definované v metodologickej príručke pre prijímateľa.

¹ Podľa definície podniku stanovenej v odporúčaní Komisie č. 2003/361/ES

7. FINANČNÉ USTANOVENIA

FINANČNÝ PLÁN OP RYBNÉ HOSPODÁRSTVO SR 2007 – 2013

(navrhnutý v súlade s prílohou I, časť B nariadenia Komisie (ES) č. 498/2007)

Tabuľka I. Finančný plán OP Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013 s ročným záväzkom EFF v OP pre oprávnené regióny cieľa Konvergencia a regióny mimo cieľa Konvergencia

Záväzky sa budú realizovať na ročnom základe podľa tohto plánu:

Referenčné číslo operačného programu (2007SK14FPO001):

Rok podľa zdroja pre program, v EUR:

Regióny cieľa Konvergencia

Rok	EFF
2007	1 849 383
2008	1 776 374
2009	1 687 685
2010	1 533 487
2011	1 651 255
2012	1 826 503
2013	2 356 772
Celkom EFF	12 681 459

Regióny mimo cieľa Konvergencia

Rok	EFF
2007	146 865
2008	141 066
2009	134 023
2010	121 779
2011	131 131
2012	145 048
2013	187 157
Celkom EFF	1 007 069

Tabuľka II: Finančný plán OP Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013 s celkovou výškou finančného príspevku EFF, národného príspevku z verejných zdrojov a podielu spolufinancovania za každú prioritnú os pre oprávnené regióny cieľa Konvergencia a regióny mimo cieľa Konvergencia.

Referenčné číslo operačného programu (2007SK14FPO001):

Prioritné osi v EUR:

Tabuľka 2: Finančná tabuľka OP RH SR 2007 – 2013 podľa prioritných osí

Regióny cieľa Konvergencia

Priorita	Celkový verejný príspevok $a=(b+c)$	Príspevok z EFF (b)	Národný príspevok (c)	EFF Podiel spolufinancovania ¹ $(d)=(b)/(a)*100$
Prioritná os 1	0	0	0	0
Prioritná os 2	12 614 321	9 460 741	3 153 580	75 %
Prioritná os 3	3 381 723	2 536 292	845 431	75 %
Prioritná os 4	0	0	0	0
Prioritná os 5 (²)	912 568	684 426	228 142	75 %
Celkom	16 908 612	12 681 459	4 227 153	75 %

Regióny mimo cieľa Konvergencia

Priorita	Celkový verejný príspevok $a=(b+c)$	Príspevok z EFF (b)	Národný príspevok (c)	EFF ¹ Podiel spolufinancovania $(d)=(b)/(a)*100$
Prioritná os 1	0	0	0	0
Prioritná os 2	2 014 138	1 007 069	1 007 069	50 %
Prioritná os 3	0	0	0	0
Prioritná os 4	0	0	0	0
Prioritná os 5 (²)	0	0	0	0
Celkom	2 014 138	1 007 069	1 007 069	50 %

¹ Podiel spolufinancovania z EFF sa v tabuľke môže zaokrúhliť. Presný podiel použitý na úhradu platieb je percentuálne vyjadrenie (d).

² V prípade operačných programov, ktoré zahŕňajú kombináciu oprávnených regiónov, na ktoré sa vzťahuje cieľ Konvergencia a regiónov, na ktoré sa nevzťahuje cieľ Konvergencia, celkový verejný príspevok pre prioritnú os 5 možno prideliť prevládajúcemu typu regiónov, ktoré majú najvyššiu celkovú čiastku verejného príspevku v operačnom programe.

8. IMPLEMENTAČNÉ USTANOVENIA

OP RH patrí medzi operačné programy, ktorých celkové oprávnené verejné výdavky nepresahujú 90 miliónov EUR v cenách roku 2004 a z tohto dôvodu sa naň vzťahuje princíp proporcionality v zmysle článku 2 nariadenia Komisie (ES) č. 498/2006.

Hlavnou zásadou pri určení subjektov zapojených do riadenia prostriedkov EFF je náležité oddelenie funkcií riadiaceho orgánu, certifikačného orgánu a orgánu auditu.

a) Určenie subjektov stanovených v článku 58 nariadenia (ES) č. 1198/2006 zo strany členského štátu

Tab. 18 Určenie subjektov stanovených v článku 58 nariadenia o EFF

RIADIACI ORGÁN (RO)
Ministerstvo pôdohospodárstva SR Sekcia rozvoja vidieka – generálny riaditeľ sekcie Dobrovičova 12 812 66 Bratislava Slovenská republika
SPROSTREDKOVATEĽSKÝ ORGÁN POD RIADIACIM ORGÁNOM
Pôdohospodárska platobná agentúra Sekcia projektových podpôr – riaditeľ sekcie Dobrovičova 12 815 26 Bratislava Slovenská republika
CERTIFIKAČNÝ ORGÁN
Ministerstvo financií SR Sekcia európskych a medzinárodných záležitostí – generálny riaditeľ sekcie Štefanovičova 5 817 82 Bratislava 1 Slovenská republika
ORGÁN AUDITU
Ministerstvo financií SR Sekcia auditu a kontroly medzinárodných finančných zdrojov – generálny riaditeľ sekcie Štefanovičova 5 817 82 Bratislava 1 Slovenská republika

Riadiaci orgán deleguje časť svojich funkcií pri zachovaní celkovej zodpovednosti za riadenie programu na sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom na základe Splnomocnenia o delegovaní právomocí z MP SR (RO) na PPA (SORO).

Riadiaci orgán je zodpovedný najmä za:

- vypracovanie NSP, jeho negociovanie s EK a predloženie EK pre informáciu;
- vypracovanie OP RH, vrátane finančného plánu, jeho negociovanie s EK a predloženie EK na schválenie;
- vypracovanie programového manuálu k OP RH;
- vytvorenie vhodného systému implementácie OP RH a zabezpečenie výberu operácií v súlade s kritériami OP RH, príslušnými predpismi ES a národnými predpismi;

- overenie dodávky spolufinancovaných produktov a poskytovaných služieb; overenie toho, či sa výdavky na operácie vykázané prijímateľmi skutočne vynaložili a či sú v súlade s predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi predpismi;
- zabezpečenie systému na zaznamenávanie a uchovávanie účtovných záznamov o každej operácii v rámci OP RH v elektronickej podobe a zabezpečenie zberu údajov o implementácii, ktoré sú potrebné na finančné riadenie, monitorovanie, overovanie, auditu a hodnotenie;
- zabezpečenie, aby prijímatelia a iné orgány zapojené do vykonávania operácií viedli buď samostatný účtovný systém, alebo dodržiavali vhodný účtovný kódex pre všetky transakcie súvisiace s operáciou, tak aby neboli dotknuté vnútroštátne účtovné pravidlá;
- zabezpečenie výkonu a včasného predloženia hodnotení OP RH uvedených v čl. 48 a 49 v súlade s článkom 47;
- zavedenie postupov na zabezpečenie, aby sa všetky dokumenty týkajúce sa výdavkov a auditov potrebných na primeranú kontrolu priebehu programu (audit trail) uchovávali v súlade s požiadavkami čl. 87;
- zabezpečenie toho, aby certifikačný orgán a orgán auditu dostali na účely certifikácie a auditu všetky potrebné informácie o postupoch a overeniach vykonaných v súvislosti s výdavkami;
- usmerňovanie práce monitorovacieho výboru a poskytovanie potrebných dokumentov, ktoré mu umožnia monitorovanie kvality implementácie OP RH z hľadiska jeho konkrétnych cieľov;
- zostavenie a po schválení monitorovacím výborom predloženie výročnej a záverečnej správy o implementácii OP RH Komisii;
- zaisťovanie dodržiavania informačných a propagačných požiadaviek ustanovených v článku 51.

Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom zabezpečuje predovšetkým:

- spolufinancovanie OP RH zo štátneho rozpočtu;
- prijímanie a schvaľovanie projektov prijímateľov;
- uzatváranie zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, vrátane stanovenia možných sankcií v prípade nesplnenia týchto podmienok;
- overenie spolufinancovania jednotlivých projektov zo zdrojov prijímateľa a z ostatných národných zdrojov;
- overovanie žiadosti prijímateľa o platbu podľa čl. 59 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006 a čl. 39 nariadenia Komisie (ES) č. 498/2007, súčasťou ktorého je aj predbežná finančná kontrola. Toto overenie zahŕňa (administratívne overenie, overenie na mieste podľa potreby);
- overenie na mieste podľa čl. 59 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006 a čl. 39 nariadenia Komisie (ES) č. 498/2007, pri ktorom sa môžu overiť aj vykonané finančné operácie, t. j. aj za výdavky, ktoré boli prijímateľovi schválené a uhradené platobnou jednotkou v rámci predchádzajúcich žiadostí o platbu;
- schvaľovanie a predloženie žiadosti prijímateľa o platbu vrátane prehlásenia o overení platobnej jednotke;
- vypracovanie a predloženie správy o zistenej nezrovnalosti certifikačnému orgánu;
- vypracovanie a predkladanie odhadu očakávaných výdavkov certifikačnému orgánu;
- v súčinnosti s riadiacim orgánom zabezpečovanie informovanosti a propagácie OP RH.

b) Orgán zodpovedný za prijímanie platieb od Komisie a orgán zodpovedný za vyplácanie platieb prijímateľom

Tab. 19 Orgány zodpovedné za platby

CERTIFIKAČNÝ ORGÁN
Ministerstvo financií SR Sekcia európskych a medzinárodných záležitostí – generálny riaditeľ sekcie Štefanovičova 5 817 82 Bratislava 1 Slovenská republika
PLATOBNÁ JEDNOTKA
Pôdohospodárska platobná agentúra Platobná sekcia – riaditeľ sekcie Dobrovičova 12 815 26 Bratislava Slovenská republika

Finančné riadenie a kontrola

Systém finančného riadenia EFF zahŕňa komplex na seba nadväzujúcich a vzájomne prepojených podsystémov a činností, prostredníctvom ktorých sa zabezpečuje účinné finančné plánovanie, rozpočtovanie, účtovanie, výkazníctvo, platby prijímateľom, sledovanie finančných tokov a finančnú kontrolu a audit pri realizácii pomoci z ES.

Do systému finančného riadenia OP RH sú zapojené nasledovné subjekty:

- riadiaci orgán,
- sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom,
- certifikačný orgán,
- platobná jednotka,
- orgán auditu,
- Centrálny kontaktný útvar OLAF pre SR.

Hlavné funkcie riadiaceho orgánu a sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom sú uvedené v časti a) vyššie.

Hlavnými funkciami *certifikačného orgánu* je zabezpečovať:

- koordináciu a metodické usmerňovanie vo vzťahu k finančnému riadeniu EFF, vrátane koordinácie činnosti platobnej jednotky;
- zostavenie a zaslanie žiadostí o priebežné platby a záverečnú platbu na Európsku komisiu;
- predbežnú finančnú kontrolu súhrnnej žiadosti platobnej jednotky o platbu;
- certifikačné overenie na všetkých úrovniach finančného riadenia, vrátane prijímateľa, s cieľom ubezpečenia sa o postupoch riadiaceho orgánu, sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom a platobnej jednotky;
- certifikáciu výkazu výdavkov na EK;
- príjem prostriedkov EÚ na osobitné mimorozpočtové účty MF SR;
- prevod finančných prostriedkov EÚ prijímateľovi prostredníctvom platobnej jednotky;
- zostavenie a predloženie odhadu očakávaných výdavkov pre príslušný a nasledujúci rok Európskej komisii na základe podkladov riadiaceho orgánu každý rok do konca apríla;
- vedenie knihy dlžníkov;

- zostavenie a predloženie do 31. marca výkazu čiastok k 31. decembru predchádzajúceho roka, ktoré majú byť vrátené, v členení podľa rokov začatia konania;
- finančné opravy prostriedkov EÚ na základe požiadaviek Európskej komisie;
- vrátenie neoprávnené použitých alebo nevyužitých prostriedkov Európskej komisii, vrátane úrokov z omeškania;
- zavedenie jednotného systému účtovníctva pre certifikačný orgán a platobné jednotky (Informačného systému pre účtovanie fondov – ISUF);
- vedenie účtovníctva, výkazníctva a uschovávanie dokladov.

Platobná jednotka predovšetkým zabezpečuje:

- prevod prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu na spolufinancovanie prijímateľom;
- vyplnenie a predkladanie súhrnných žiadostí o platbu a čiastkových výkazov výdavkov certifikačnému orgánu;
- vedenie účtovníctva, výkazníctva a uschovávanie dokladov;
- vedenie čiastkovej knihy dlžníkov.

Hlavné úlohy *orgánu auditu* sú:

- zabezpečenie, aby sa audity vykonávali s cieľom preveriť účinné fungovanie systému riadenia a kontroly OP RH;
- zabezpečenie, aby sa audity operácií vykonávali na vhodnej vzorke, aby sa preverili deklarované výdavky;
- do 31. decembra každého roku od roku 2008 do 2015:
 - (i) predloženie Komisii výročnej kontrolnej správy, ktorá obsahuje nálezy auditov vykonaných počas predchádzajúceho 12-mesačného obdobia, ktoré sa končí 30. júna dotknutého roku a uvádza nedostatky zistené v systémoch riadenia a kontroly programu. Prvá správa, ktorá sa predloží do 31. decembra 2008, sa vzťahuje na obdobie od 1. januára 2007 do 30. júna 2008. Informácie týkajúce sa auditov vykonaných po 1. júli 2015 sa zahrnú do záverečnej kontrolnej správy, ktorá je podkladom pre vyhlásenie o ukončení;
 - (ii) na základe kontrol a auditov, ktoré sa vykonali pod jeho vedením, vydanie stanoviska o tom, či systém riadenia a kontroly funguje dostatočne účinne na to, aby poskytol primeranú záruku, že výkazy výdavkov, ktoré sa predkladajú Komisii, sú správne, a na základe toho primeranú záruku, že príslušné transakcie sú zákonné a správne;
 - (iii) predloženie v prípadoch stanovených v článku 85 nariadenia (ES) č. 1198/2006, vyhlásenia o čiastočnom ukončení, ktorým sa posudzuje zákonnosť a správnosť príslušných výdavkov. Ak sa na niekoľko operačných programov uplatňuje spoločný systém, môžu sa informácie uvedené v bode (i) spojiť do jednej správy a stanovisko a vyhlásenie vydané podľa bodov (ii) a (iii) môže zahŕňať všetky príslušné operačné programy;
- predloženie Komisii najneskôr do 31. marca 2017 vyhlásenia o ukončení, ktoré posudzuje platnosť žiadosti o záverečnú platbu a zákonnosť a správnosť príslušných transakcií zahrnutých do záverečného výkazu výdavkov, ktorý je doložený záverečnou kontrolnou správou;
- vypracovanie správy o výsledku posudku zavedenia systémov, podľa bodu 2 článku 71 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006.

V zmysle článku 70 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006, SR zodpovedá za riadenie a kontrolu OP najmä prostredníctvom týchto opatrení:

- zabezpečením toho, aby boli systémy riadenia a kontroly OP zavedené v súlade s článkom 57 až 61 a aby účinne fungovali,
- predchádzaním, zisťovaním a nápravou nezrovnalostí a prípadne vymáhaním neoprávnene vyplatených súm spolu s úrokmi z omeškania. O týchto skutočnostiach, ako aj o priebežnom pokroku správnych a súdnych konaní, informuje Komisiu.

SR je povinná v súlade s nariadením Komisie (ES) č. 498/2007 ustanovujúceho podrobné vykonávacie pravidlá nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006, bez toho aby bol dotknutý článok 70 základného nariadenia, podávať Komisii správu o všetkých nezrovnalostiach, ktoré boli predmetom prvého správneho alebo súdneho nálezu.

Na základe zhromaždených údajov o zistených nezrovnalostiach certifikačný orgán spracuje podklady o zistených nezrovnalostiach do štvrtročnej správy o nezrovnalostiach a do 6 týždňov po ukončení každého štvrťroka zasiela na Centrálny kontaktný útvar pre OLAF pre SR na Úrade vlády SR.

O zistených nezrovnalostiach informuje Centrálny kontaktný útvar OLAF pre SR v nasledujúcej štvrtročnej správe o nezrovnalostiach OLAF na Európskej komisii (v prípade, že suma nezrovnalosti prevyšuje 10 000 EUR) v súlade s nariadením Komisie (ES) č. 498/2007. Informácie o nezrovnalostiach nepresahujúcich čiastku 10 000 EUR predkladá Centrálny kontaktný útvar OLAF pre SR OLAF-u na Európskej komisii výlučne na jeho žiadosť.

Opis organizácie a procesov riadiaceho, certifikačného, sprostredkovateľského orgánu, ako aj orgánu auditu a ostatných orgánov zúčastnených na systéme riadenia a kontroly OP RH, bude zaslaný EK spolu so správou o výsledkoch zhodnotenia zavedenia a súladu systémov s čl. 57 až 61 nariadenia o EFF najneskôr 12 mesiacov po schválení OP RH Európskou komisiou.

c) Opis postupov mobilizácie a obehu peňažných tokov s cieľom zabezpečiť ich transparentnosť

Systém finančných tokov

Platby finančných prostriedkov EÚ sú z Európskej komisie prevedené na osobitný účet Certifikačného orgánu Ministerstva financií SR v Štátnej pokladnici v rámci záväzku, ktorý bol prijatý Európskou komisiou. Platby finančných prostriedkov EÚ prijímateľom sa realizujú prostredníctvom Štátnej pokladnice.

Finančné prostriedky EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie sú prijímateľom vyplácané prostredníctvom platobnej jednotky súčasne na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku v pomere stanovenom na projekt.

Platby prostriedkov EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu prijímateľom uskutočňuje platobná jednotka v sume schválenej certifikačným orgánom na základe súhrnnej žiadosti o platbu v prípade systému refundácie. V prípade systému zálohových platieb, resp. predfinancovania, platby prijímateľom realizuje platobná jednotka vo výške schválených žiadostí o zálohové platby, resp. predfinancovania, bez predchádzajúceho súhlasu certifikačného orgánu.

Podrobný popis finančného riadenia je stanovený v Systéme finančného riadenia Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo pre programové obdobie 2007 – 2013.

d) Opis systému monitorovania a hodnotenia, zloženie monitorovacieho výboru

Aby sa posúdila účinnosť pomoci Spoločenstva v rámci programu, vykoná sa predbežné (ex ante), priebežné (mid term) a následné (ex post) **hodnotenie** účinnosti pomoci z EFF.

Predbežné hodnotenie (ex ante hodnotenie)

V súlade s článkom 48 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006, predbežné hodnotenie je zamerané na zabezpečenie súladu medzi hlavnými zásadami operačného programu a príslušnou časťou NSP RH a operačného programu, ako aj na optimalizáciu pridelovania rozpočtových zdrojov v rámci OP RH a na zlepšenie kvality programovania. SR predloží Komisii predbežné hodnotenie spolu s **odovzdaním OP RH**.

Priebežné hodnotenie (mid term hodnotenie)

V súlade s článkom 49 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006, priebežné hodnotenie je zamerané na preskúmanie účinnosti celého OP RH alebo jeho časti s cieľom upraviť ho tak, aby sa zlepšila kvalita pomoci a jej vykonávanie. SR predloží priebežné hodnotenie do monitorovacieho výboru pre OP RH a následne Komisii, najneskôr do 30. júna 2011.

Výsledky tohto hodnotenia budú zohľadnené pri prehodnotení situácie v implementácii OP RH a riadiaci orgán v prípade potreby zváži návrh na zmenu programu, vydanie dodatočných metodických usmernení príp. úpravu kritérií poskytnutia pomoci s cieľom viac sa priblížiť k dosiahnutiu stanovených cieľov programu. Zistenia hodnotenia poslúžia pri príprave strategickej debaty organizovanej EK na základe č. 16 nariadenia o EFF v termíne pred 31. decembrom 2011, ktorá má za cieľ výmenu najlepších praktík medzi členskými štátmi.

Následné hodnotenie (ex post hodnotenie)

V súlade s článkom 50 hodnotenie ex-post posudzuje účinnosť a efektívnosť operačného programu. Následné hodnotenie iniciuje a zodpovedá zaň EK po porade so SR a riadiacim orgánom, ktorý zhromažďuje informácie potrebné na jeho vykonanie. Toto hodnotenie sa skončí najneskôr do **31. decembra 2015**.

Pre získanie jasnej predstavy o vykonávaní OP RH, riadiaci orgán zasiela Komisii výročné správy, a to každoročne do 30. júna (prvýkrát v roku 2008) a záverečnú správu do 31. marca 2017. Správy o vykonávaní programu musia byť vypracované v súlade s bodom 2 čl. 67 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006.

Monitorovanie OP RH

Pre monitorovanie programu sa využije systém monitorovacích ukazovateľov, ktoré bude priebežne sledovať SORO – PPA a údaje bude pravidelne vyhodnocovať.

Tab. 20 Indikatívny harmonogram a finančný rozpočet na hodnotenia a správy:

Aktivita	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
výročná správa o vykonávaní OP RH	do 30.6	do 30.6	do 30.6	do 30.6	do 30.6	do 30.6	do 30.6	do 30.6	do 30.6	
záverečná správa o vykonávaní OP RH										do 31.3.
výročné preskúmanie OP RH	každý r. po predložení výročnej správy o vykonávaní									
priebežné hodnotenie				do 30.6.						
následné hodnotenie								do 31.12.		

Pre splnenie hodnotiacich požiadaviek a vypracovanie priebežného a následného hodnotenia plánujeme vyčleniť čiastku 2,5 – 3 mil. Sk a pre vypracovanie výročných a záverečnej správy o vykonávaní OP RH spolu sumu 5 mil. Sk.

IT monitorovací systém

IT monitorovací systém pre štrukturálne fondy a Kohézny fond (ďalej len „ITMS“) je centrálny informačný systém, ktorý slúži na evidenciu, spracovávanie a monitorovanie dát o programovaní, projektovom a finančnom riadení, kontrole a audite ŠF, KF a EFF. Skladá sa z dvoch, paralelne pracujúcich subsystémov pre programové obdobia 2004-2006 a 2007-2013. Subsystémy pre dve programové obdobia úzko spolupracujú, využívajú spoločnú databázu a v nej spoločnú evidenciu objektov.

ITMS využívajú všetky operačné programy v rovnakej miere. Spoločný monitorovací systém má za úlohu zabezpečiť jednotný a kompatibilný systém monitorovania, riadenia a finančného riadenia programov financovaných zo ŠF, KF a EFF.

Systém je delený na tri hlavné časti:

1. neverejná časť ITMS zabezpečuje programové, projektové a finančné riadenie, kontrolu a audit v prepojení na účtovný systém ISUF a cez neho so štátnou pokladnicou a rozpočtovým informačným systémom;
2. výstupná časť zabezpečuje tvorbu statických a dynamických dátových exportov;
3. verejná časť zabezpečuje komunikáciu s prijímateľmi.

Oprávnenými užívateľmi verejnej časti ITMS systému môžu byť na základe žiadosti všetky subjekty, ktoré majú možnosť predložiť žiadosť o príspevok z fondov. Žiadateľom/prijímateľom príspevku z fondov bude cez verejnú časť ITMS umožnené:

- elektronické podanie a príjem žiadostí o príspevok z fondov EÚ;
- získanie prehľadne usporiadaných informácií o stave procesov svojich projektov, vrátane žiadostí o platby /refundáciu nákladov;
- ďalšie možnosti (aktualizácia údajov o prijímateľovi, elektronický príjem žiadosti o platbu, elektronický príjem monitorovacích hárkov).

ITMS a procesy komunikácie prijímateľov o príspevok z fondov na úrovni projektu sú nasledovné:

- zriadenie konta, podpísanie dohody o užívaní medzi riadiacim orgánom a prijímateľom príspevku z fondov, aktivovanie konta;
- zadávanie údajov do elektronických formulárov a ich prenesenie do verejnej časti ITMS, zaslanie overenej papierovej formy formulára prijímateľom správcovi a užívateľovi neverejnej časti ITMS;
- overenie súladu informácií elektronickej a papierovej formy formulára užívateľom neverejnej časti ITMS;
- ďalšie spracovanie žiadostí po vykonaní kontroly a opravy prípadných nesúládov elektronickej a papierovej formy.

Úlohy riadiaceho orgánu pre OP RH vo vzťahu k ITMS:

- udržiava inicializačné dáta svojho programu v aktuálnom stave;
- zodpovedá za zadávanie údajov o programe, projektoch a o podriadených štruktúrach podľa usmernení MVRR SR k používaniu ITMS;
- zodpovedá za pridelenie rolí užívateľom podľa interných manuálov;
- poskytuje podporu prvej úrovne používateľom verejnej a neverejnej časti ITMS.

Monitorovací výbor

Monitorovanie OP Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013 bude vykonávať riadiaci orgán pod dohľadom Monitorovacieho výboru pre OP RH. Monitorovanie spočíva v preskúmaní správneho vykonávania operačného programu s využitím monitorovacích ukazovateľov.

Monitorovací výbor bude zriadený v súlade s článkom 63 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006. Bude dohliadať na prácu riadiaceho orgánu pre OP RH. Pracovná skupina pre EFF, ktorá bola založená v auguste 2005 za účelom prípravy Národného strategického plánu rybného hospodárstva a Operačného programu Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013, bude transformovaná do monitorovacieho výboru (títo členovia nemajú žiadne prepojenie na Monitorovací výbor pre Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka 2004 – 2006, ktorý monitoruje aj opatrenie Rybné hospodárstvo tohto programu spolufinancované z FIFG). Členstvo vo výbore zahŕňa zástupcov orgánov zapojených do implementácie OP RH, sociálnych partnerov, zástupcov štátnej správy, odborných združení a zväzov, mimovládnych organizácií. Európska komisia sa bude zúčastňovať zasadnutí v pozícii poradcu. Pozorovateľmi budú zástupcovia NKÚ a PPA.

Monitorovaciemu výboru predsedá predstaviteľ riadiaceho orgánu. Úlohy MV budú podrobnejšie definované v jeho štatúte, ktorý sa schváli na prvom zasadnutí výboru.

Monitorovací výbor posúdi účinnosť a kvalitu vykonávania OP RH v súlade s týmito ustanoveniami:

- a) zváži a schváli kritériá výberu financovaných operácií do šiestich mesiacov od schválenia OP RH a schváli každú revíziu týchto kritérií v súlade s potrebami programovania maximálne jedenkrát do roka;
- b) na základe dokumentov predložených riadiacim orgánom pravidelne skúma pokrok pri dosahovaní špecifických cieľov OP RH;
- c) skúma výsledky implementácie, najmä dosahovanie cieľov stanovených pre každú prioritnú os a priebežné hodnotenia;
- d) posudzuje a schvaľuje výročné správy a záverečnú správu o implementácii OP RH pred ich zaslaním do EK;

- e) oboznamuje sa s výročnou kontrolnou správou a so všetkými relevantnými pripomienkami, ktoré EK vznesie po preskúmaní tejto správy;
- f) na podnet SR sa môže oboznámiť s písomnou správou o pokroku vo vykonávaní NSP RH, ktorá sa predkladá EK;
- g) môže navrhnúť riadiacemu orgánu akékoľvek úpravy alebo preskúmanie OP RH, aby sa umožnilo dosiahnutie cieľov EFF stanovených v článku 4 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006, alebo v záujme zlepšenia jeho riadenia vrátane finančného riadenia;
- h) posudzuje a schvaľuje akýkoľvek návrh na zmenu a doplnenie obsahu rozhodnutia Komisie o príspevku z EFF.

Sekretariát Monitorovacieho výboru

Sekretariátom MV bude odbor rozvoja vidieka MP SR, ktorý bude zodpovedný za prípravu dokumentácie týkajúcej sa monitorovania, správ, agendy a zápisov zo zasadnutí. Podrobnosti o ich úlohách a povinnostiach pre zabezpečenie každodennej administratívy programu sa schvália na prvom zasadnutí MV. Avšak kľúčové povinnosti sekretariátu budú zahŕňať:

- vypracovanie návrhu agendy pre zasadnutie MV,
- práca v oblasti propagácie (informovanie verejnosti o programe a jeho výsledkoch),
- príprava a rozosielanie pozvánok, programov rokovaní a dokumentov,
- písanie zápisníc zo zasadnutí.

e) Opatrenia dohodnuté medzi EK a SR pre elektronickú výmenu dát potrebných pre splnenie riadiacich, monitorovacích a hodnotiacich požiadaviek

V procese informačných a finančných tokov každý subjekt zúčastňujúci sa riadenia EFF zabezpečuje v príslušných informačných systémoch evidenciu a spracovanie údajov súvisiacich s realizáciou pomoci z EFF vrátane čerpania prostriedkov EFF a prostriedkov štátneho rozpočtu na spolufinancovanie, za ktoré jednotlivé subjekty zodpovedajú.

Elektronická výmena dát s EK

V zmysle povinností ustanovených nariadením o EFF v hlave VII Riadenie, monitorovanie a kontrola a hlave VIII Finančné riadenie, a ustanovení kapitoly IX implementačného nariadenia Komisie (ES) č. 498/2007, Slovenská republika je povinná elektronickou formou komunikovať náležitosti týkajúce sa OP RH s Európskou komisiou prostredníctvom databázy SFC2007.

SR bude pre OP RH využívať nasledovnú formu elektronickej komunikácie:

- webové rozhranie SFC2007.

Za identifikáciu užívateľov a klientskych systémov v rámci SFC2007 zodpovedá v každom členskom štáte tzv. MS Liaison. Úlohu MS Liaison pre fond EFF zastáva v SR zodpovedný zamestnanec MP SR. Všetky žiadosti o prístup na webové rozhranie SFC2007 a zmenu prístupových práv sa posielajú na MP SR. Po formálnej a obsahovej kontrole žiadostí MS Liaison komunikuje s Európskou komisiou pri tvorbe a aktivovaní užívateľského konta. Prístupové heslá z Európskej komisie sa posielajú v dvoch častiach, jednu časť dostane priamo užívateľ, druhú časť MS Liaison.

Časť elektronickej komunikácie pre OP Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013 bude prebiehať prostredníctvom systému SFC2007 (najmä zasielanie oficiálnych dokumentov medzi riadiacim orgánom a Európskou komisiou) a časť cez ITMS II (najmä zber a import dát potrebných pre uskutočnenie finančných transakcií a monitorovanie).

f) Určenie partnerov podľa článku 8 nariadenia o EFF a výsledky ich spolupráce, zoznam konzultovaných partnerov a zhrnutie výsledkov konzultácií

Pre splnenie požiadavky vykonania vnútroštátnych konzultácií na úrovni zainteresovaných rezortov a partnerov bola vytvorená pracovná skupina pre EFF, v ktorej sa na princípe partnerstva podľa čl. 8, kap. III nariadenia Rady (ES) 1198/2006 o EFF prerokujú ciele a priority rybného hospodárstva vo vzťahu k Spoločnej politike rybného hospodárstva, národná stratégia a opatrenia SR pre rozvoj tohto sektora v príprave SR na využívanie EFF v budúcom programovom období.

Pracovnej skupine predsedá generálny riaditeľ sekcie rozvoja vidieka MP SR (bývalá sekcia medzinárodných záležitostí), ktorá je v súčasnom programovom období 2004 – 2006 riadiacim orgánom pre SOP P-RV a Plán rozvoja vidieka.

Pracovná skupina pozostáva zo zástupcov relevantných ústredných orgánov štátnej správy (Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo financií SR, Úrad vlády SR), Pôdohospodárskej platobnej agentúry, z environmentálnych organizácií (Slovenská agentúra životného prostredia), z ekonomických a sociálnych partnerov (Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora, Slovenské centrum poľnohospodárskeho výskumu – pracovisko rybárstva a akvakultúry v Častej, Štátna veterinárna a potravinová správa, Združenie chovateľov rýb na Slovensku, Slovenská poľnohospodárska univerzita, Združená stredná škola poľnohospodárska v Ivanke pri Dunaji), a z mimovládnych organizácií je zastúpený Slovenský rybársky zväz (občianske združenie).

Prvé zasadnutie pracovnej skupiny: 26. august 2005 (informácie o návrhu nariadenia o EFF, základné oblasti politiky rybného hospodárstva, prioritných osí a jednotlivých možných opatrení).

Október 2005: dotazník s otázkami o potrebe realizácie jednotlivých opatrení v novom OP RH. Zvolená stratégia sa opierať aj o požiadavky vyjadrené prostredníctvom tohto dotazníka.

Druhé zasadnutie pracovnej skupiny: 5. apríl 2006 (diskusia návrhu NSP RH rozoslaného na pripomienkovanie všetkým členom skupiny). Najvýznamnejšia pripomienka bola požiadavka MŽP SR o zaradenie cieľa v akvakultúre „Podpora trvalo udržateľných akvakultúr kompatibilných s osobitnými environmentálnymi obmedzeniami vyplývajúcimi z vymedzenia území sústavy Natura 2000“, táto bola pre MP SR neprijateľná.

Ďalší stret záujmov: požiadavka Slovenského rybárskeho zväzu podporiť budovanie nových rybných sústav, chov pôvodných druhov rýb a najmä násadových rýb, naopak nepodporiť chov nových (ekonomicky cenných) druhov rýb, ale zavedenie opatrení na ochranu a rozvoj vodných živočíchov a obnovu vnútrozemských vôd vrátane miest pre neres a migračných trás sťahovavých druhov rýb. V tomto sa MP SR rozchádza so zväzom. Podľa stratégie MP SR hlavný zmysel podpory spočíva v zefektívnení využitia existujúcich kapacít, preto vzhľadom na nízku výšku príspevku z EFF a neúčast' MŽP SR na spolufinancovaní opatrení tohto typu trvá v rámci OP RH na podpore len tých cieľov umožnených nariadením, ktoré spadajú do kompetencií MP SR.

Zarybňovanie voľných vôd je aktivitou, ktorá spadá do kompetencie MŽP, MP SR sa na tvorbe zarybňovacích plánov nezúčastňuje. Ochranu voľných vôd pred cudzími druhmi však rieši zákon o rybárstve (národná legislatíva), a v chovoch ju bude pokrývať pripravované nariadenie Rady o využívaní cudzích a lokálne sa nevyskytujúcich druhov v akvakultúre.

Je zrejмый stret záujmov spôsobený rozdelením sfér v národnej administratíve SR tým, že MŽP SR má v gescii správu vodného hospodárstva a ochrany prírody, ale na druhej strane hospodársky chov rýb (akvakultúra) je v kompetencii MP SR. Tieto navzájom prepojené a od seba závislé oblasti sa prelínajú pri využívaní vodných diel a tokov. SRZ ako občianske združenie vykonáva za finančnej podpory MŽP SR práve aktivity napomáhajúce ochrane prírody a krajiny v spojitosti s vodným prostredím, starostlivosť o ekológiu vôd a okolitej prírody, chránené územia a obnovu biodiverzity, zarybňovanie vodných tokov, využívanie rybárskeho práva.

Vo veci zaradenia akva-environmentálneho cieľa boli uskutočnené 2 rozporové konania s MŽP SR (3. júla a 11. augusta 2006). Na rokovaní na úrovni ministrov 21. septembra 2006 za účasti širokého spektra zástupcov sektora (stakeholderov) bolo dohodnuté, že uvedený cieľ nebude súčasťou NSP RH, a teda ani akva-environmentálne opatrenie nebude zaradené do OP RH. Podporné stanovisko k tomu zaujalo aj ZCHRS predložením vyhlásení 11 svojich členov o tom, že nechcú na svojich hospodárstvach realizovať akva-environmentálne opatrenia. SRZ na stretnutí potvrdilo nezáujem o presadenie svojich požiadaviek v smere ochrany vodných živočíchov a obnovy vnútrozemských vôd, namiesto toho požadovalo akceptovanie svojho subjektu ako prijímateľa v opatrení osi 2 Investície do akvakultúry.

Tretie zasadnutie pracovnej skupiny: 15. december 2006 (diskusia o návrhu OP RH SR 2007 – 2013 predloženého na pripomienkovanie všetkým záujmovým skupinám). Najviac pripomienok bolo vznesených zo strany Združenia chovateľov rýb na Slovensku (ZCHRS). Opodstatnené návrhy na úpravu opatrení boli akceptované. Subjekty s protichodnými záujmami ako rozvoj akvakultúry, napr. environmentalisti neprejavili záujem o predloženie požiadaviek v OP RH a nepripomienkovali znenie návrhu OP RH.

Ďalšie komunikačné aktivity na získanie prehľadu a záujmov v sektore:

- november 2005: dotazník MP SR adresovaný chovateľom rýb mapujúci situáciu v sektore akvakultúry.

- marec 2006: dotazník MP SR adresovaný spracovateľom produktov rybolovu a akvakultúry mapujúci situáciu v spracovateľskom sektore.

(Výstupy oboch dotazníkov boli použité pri príprave NSP RH a OP RH.)

Podrobné informácie získané od respondentov sú súčasťou prílohy II NSP rybného hospodárstva 2007 – 2013.

OP RH bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania a predložený na rokovanie vlády SR, ktorá ho schválila dňa 7. marca 2007 svojím uznesením č. 733.

g) Prvky zamerané na zabezpečenie informovanosti a publicity OP RH v súlade s článkom 28 nariadenia Komisie (ES) č. 498/2007

Riadiaci orgán bude propagovať OP RH, operácie a príspevok Spoločenstva širokej verejnosti a potenciálnym prijímateľom prostredníctvom Komunikačného plánu OP Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013 a každý rok bude informovať EK o aktivitách vykonaných na tieto účely vo výročných a záverečných správach v štruktúre zodpovedajúcej čl. 67 nariadenia o EFF.

Potenciálnym prijímateľom budú poskytnuté jasné a podrobné informácie o:

- (a) podmienkach oprávnenosti, ktoré sa majú splniť na to, aby sa kvalifikovali na financovanie na základe OP RH;
- (b) opise postupov na skúmanie žiadostí o financovanie a o príslušných lehotách;
- (c) kritériách na výber operácií, ktoré sa majú financovať;
- (d) kontaktoch na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, ktoré môžu poskytnúť informácie o OP RH.

Pre **širokú verejnosť** budú v rámci informovania a propagácie realizované minimálne tieto opatrenia:

- a) hlavná informačná aktivita, ktorou sa zverejní spustenie OP RH;
- b) najmenej jedna veľká informačná aktivita za rok, ktorou sa prezentujú výsledky OP RH;
- c) vyvesenie európskej zástavy počas jedného týždňa od 9. mája pred budovou riadiaceho orgánu;
- d) zverejnenie, či už elektronickou cestou, alebo inak, zoznamu prijímateľov, názvov operácií a výšky súm z verejných finančných prostriedkov pridelených na tieto operácie.

Pri propagácii sa využije široká škála komunikačných médií, ako sú napr. tlač, televízia, rozhlas a internet s cieľným oslovením pomocou produktových a imidžových inzerátov. Budú sa tvoriť *audiovizuálne diela, tlačené propagačné a informačné materiály* a distribuovať *propagačné predmety*. V rámci informačných akcií sa budú organizovať semináre a konferencie. Všetky tieto aktivity budú realizované v súlade s princípom proporcionality.

Indikatívny rozpočet na publicitu a informovanie OP RH predstavuje 10 miliónov Sk (300 000 EUR) na celé programové obdobie a bude financovaný z technickej pomoci pre OP RH. Komunikačný plán bude realizovaný v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní č. 25/2006 Z. z.

ZOZNAM SKRATIEK

BREF	Best Available Technique – najlepšia dostupná technika
DPH	daň z pridanej hodnoty
EFF	Európsky fond pre rybné hospodárstvo
EK	Európska komisia
EMAS	environmentálny manažment a schéma auditu
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
ES	Európske Spoločenstvo
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
FIFG	Finančný nástroj na usmerňovanie rybolovu
HACCP	analýza nebezpečenstiev a metóda kritických kontrolných bodov
HDP	hrubý domáci produkt
IS	informačné systémy
IT	informačné technológie
ITMS	IT monitorovací systém pre štrukturálne fondy a Kohézny fond
KF	Kohézny fond
MF SR	Ministerstvo financií SR
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva SR
MV	Monitorovací výbor
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR
NKÚ	Najvyšší kontrolný úrad SR
NR SR	Národná rada SR
NSP RH	Národný strategický plán rybného hospodárstva 2007 – 2013
NUTS	nomenklatúra územných štatistických jednotiek
OLAF	Európsky úrad pre boj proti podvodom
OP RH	Operačný program Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
SAPARD	Špeciálny program predvstupovej pomoci pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
SEA	strategické environmentálne hodnotenie
SFC 2007	Spoločná databáza pre štrukturálne fondy
Sk	koruna slovenská
SOP P-RV	Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka 2004 – 2006
SR	Slovenská republika
SWOT	analýza silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození
ŠR	štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ZCHRS	Združenie chovateľov rýb na Slovensku

INÉ SÚVISIACE DOKUMENTY

1. Ex ante hodnotenie OP Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013
2. Správa o hodnotení strategického dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie